

KRES

glasilo Zveze fantovskih
odsekov

LETO X. ŠTEV. 12.

»KRES«, GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — Izhaja 1. vsakega meseca. — Izdaja Zveza fant. odsekov. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (A. Trontelj C. M.). — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. — Uprava: »Kresa«, Rakovnik, Ljubljana VIII. Čekovni rač. št. 17.871. —

Naročnina: Letno din 20, pod skupnim ovitkom din 18.

Nov naslov uredništva: Uredništvo Kresa, Ljubljana, Kržičeva 6-I.

IZ UPRAVE: Tej številki smo priložili položnice ter Vas vljudno prosimo, da blagovolite po njih plačati naročnino za l. 1940.

V novi letnik z novo vnemo za širjenje našega glasila!

Vsak naj pridobi za prihodnje leto vsaj še enega naročnika! Naše geslo bodi: **Ne le vsak naš član, marveč sploh vsak katoliški fant in vsak naš starešina, podporni član in prijatelj naše organizacije mora biti Kresov naročnik!**

NAGRADE ZA POSPEŠEVATELJE KRESA.

Vsak naš fant naj bi se lotil pridobivanja novih naročnikov zgolj iz ljubezni do naše organizacije in njenega glasila. Kljub temu pa razpisujemo še sledeče nagrade:

Kdor pridobi 3 nove naročnike, prejme povest »Spomini orlovske mladosti«. Za 5 novih naročnikov si lahko izbere katero sledečih knjig: dr. A. Ušeničnik: Socialna ekonomija, Zabret: Orlovstvo, dr. Jeraj: Vzori slovenskih fantov. Za 7 novih naročnikov: »Stori to« broširano, za 10 pa isto knjigo krasno vezano. Za 12 novih naročnikov prejema 1 izvod »Kresa« za l. 1940. zastonj. Isto za vsakih nadaljnjih 12 izvodov.

Nagrade prejme le, če so naročniki res novi in če bodo plačali naročnino najkasneje do 15. februarja.

STATISTIKA O RAZŠIRJENOSTI KRESA.

V našem listu bomo objavili natančen pregled, koliko ima kateri odsek Kresov naročenih. Pri tem bomo upoštevali tudi izvode, ki prihajajo v dotični kraj na nečlane. Iz te preglednice bo razvidna delavnost odseka. Povedala bo namreč, koliko šteje odsek članov, koliko je imel Kresov naročenih v l. 1939. in koliko bo do 15. febr. 1940. pridobil novih naročnikov. Pripominjamo pa, da bomo upoštevali le tiste izvode, za katere bo naročnina poravnana (pri skupnih naslovih vsaj delno). Odseki, dovolj je še časa, da se v tej razporednici pomaknete čim više!

NAROČAJTE LIST RAJŠI NA POSAMEZNE NASLOVE!

Letos smo imeli z nekaterimi odseki, ki imajo list naročen na skupen naslov, precej težav. Poverjeniki so odšli k vojakom in pošta nam je izvođe vrnila, potem so se pa člani pritoževali, da lista niso prejeli. Ponekod so ležali izvodi nerazdeljeni kje na mizi. Ko smo urgirali naročnino, so nam jih kratko vse ali večino vrnili. Zato naročajte list v bodoče rajši na posamezne naslove!

Priloženi letak dajte tistim, ki na Kres še niso naročeni!

A. A.:

FANTOV DECEMBER

Konec državlanskega leta bo zadnjega decembra, konec cerkvenega pa že drugega, ker je tretjega 1. adventna nedelja in se z njo začneja novo cerkveno leto.

1. Zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Lepa je naša skupna domovina Jugoslavija, ljubimo jo, da je bomo vredni!

3. Frančišek Ksaverij, apostol Indije in Japana († 1552), patron Družbe za širjenje vere (DŠV), uči nas za misijone moliti in darovati!

4. Sv. Barbara († ok. 300), izprosi nam srečno zadnjo uro!

6. Sv. Nikolaj († ok. 350), patron ljubljanske škofije, dobrotnik ubogih, izprosi nam Bogu vdanega in preprostega srca, ki v njem ni zvijače!

7. Sv. Ambrozij, († 397), nadškof milanske škofije, pogumni borec za pravice Cerkve, veliki ljubitelj svetega petja, patron čebelarjev, podpiraj nas, da bomo zgovorno branili božje v sebi in v drugih, da bomo Bogu iz srca prepevali slavo pri ljudskem petju, pa da nam čebelice sladijo življenje!

8. Brezmadežno spočetje Device Marije, praznik kongregacij, dijaštva, mladine. O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo!

13. Sv. Lucija, († ok. 305) in sv. Odilija, († 720), dve patroni za zdravje oči. Priporočimo jima svoj telesni vid, da bomo bistro gledali v svet, pa tudi svoj notranji vid, da bomo v božji luči jasno presojali sebe in svet okoli sebe.

17. Lazar, škof v Marseju, Jezusov prijatelj. Ali si tudi ti?

21. Tomaz apostol, Jezus mu je rekel: »Ne bodi neveren, ampak veren. . . Ker si me videl, veruješ. Blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali!« (Jn 20, 28, 29). Naša vera v Jezusove nauke je prav zato zaslužna, ker z njo uklanjamo svoj razum.

24. Adam in Eva, naš prvi oče, prva mati, nas vodita k Odrašeniku, ki je dal preobilno zadoščenje za izvirni greh, saj je danes božična vigilija in svetivečer: »Danes boste izvedeli njegovo slavo.«

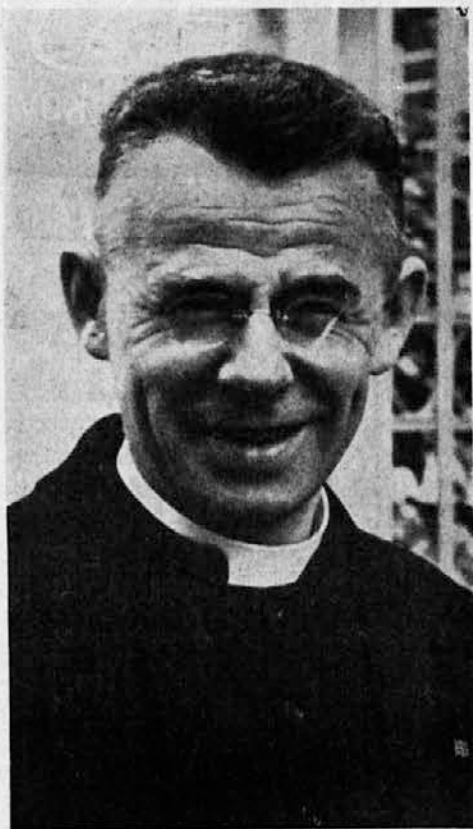
25. Rojstvo Gospodovo ali božič, praznik sprave človeštva z Bogom, dan miru in odpuščanja, ko sleherno srce začuti ljubezen božjo do človeka.

26. Sv. Štefan, prvi mučenec. Jezusu Kristusu bomo ohranili zvesto ljubezen, četudi bi zato morali žrtvovati svoje življenje.

27. Janez Evangelist, apostol in Jezusov najljubši učenec, ker je bil vseskozi čist! Ljubezni do Boga nimamo, če se premagovati nočemo.

31. Zadnji dan sončnega leta. Zaključimo leto z glasno zahvalo Bogu za vse, kar nam je v preteklem letu dal.

Katoliški fant in naš čas

Kanonik Cardyn, ustanovitelj žosistov. Slika je posneta v Mariboru lani v avgustu, ko je predaval na tečaju duhovnih voditeljev ZFO.

sovražniki kraljestva Kristusovega. In sad te zveze je bila vojska in uničenje odlično katoliškega poljskega naroda. In tu ne gre le za podjarmljenje tujega ozemlja, ne gre le za zatiranje samostojnih narodov, ampak gre tudi za uničevanje tega, kar je za vsak narod in za vsakega človeka najdražje, namreč za uničenje vsake vere, zlasti uničenje edinozveličavne sv. katoliške vere.

Komaj so boljševiki vdrli na Poljsko, že se je začela komunistična propaganda. Takoj v prvih dneh je poročalo »Izvestje« brezbožniške organizacije v Moskvi o boljševičkih uspehih na Poljskem in se je pohvalilo, da je bilo takoj v prvih dneh njihovega vpada porušenih nad 100 katoliških in pravoslavnih cerkva in da je brezbožniška propaganda poskrbela, da so se v poslopjih, ki so pripadala cerkvi, takoj naselili boljševički delavski in kmečki sovjeti, ki bodo skrbeli za borbo proti veri in za čim hitrejšo odpravo praznikov in verskega življenja.

To je torej tisto najhujše in najstrašnejše, da gre tudi za uničenje vere in vsakega verskega življenja in ne le za politično odvisnost pri podjarmljenih, premaganih narodih. Grozi jim torej narodni in verski pogin.

Na mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Poznanju je kardinal Hlond izrekel tele daljnovidne misli: »Zdi se, da narodi razumejo, da je prišla ura, v kateri naj bi se dokončno odločili ali za Boga ali proti njemu. Zdi se, da je orjaška borba privedla že do izbire: ali Kristusa ali brezboštvo. Samo dva tabora sta: na eni strani sodobno brezboštvo, ki Boga popolnoma zanikuje, na drugi strani katolicizem, ki s polnim pristankom poudarja božje kraljestvo. Cerkev hoče popolno utelešenje Kristusovega duha, brezbožni komunizem in novo poganstvo nacionalizma pa trgata iz življenja sleherno vero in ga pehata v golo posvetnost, kjer vlada surova sila in brezobzirna sebičnost.

To popolno nasprotstvo, kjer ni mogoč noben sporazum in nobeno popuščanje, se je vleglo na 20. stoletje kot vprašanje med narodi.«

In te besede, ki jih je že pred nekaj leti izrekel kardinal Hlond, so resnične danes še bolj kot tedaj. Saj so razmere zadnjih let dovolj pokazale, da je v evropskih narodih preveč napeto in da mora priti do nekega preobrata, pa naj bo že kakršen koli. In res! Ko smo na mednarodnem kongresu Kristusa kralja v Ljubljani manifestirali za mednarodno edinost in mir, so se prav v istem času pobratili

In sad te zveze je bila vojska in uničenje

odlično katoliškega poljskega naroda. In tu ne gre le za podjarmljenje tujega ozemlja, ne gre le za zatiranje samostojnih narodov, ampak gre tudi za uničevanje tega, kar je za vsak narod in za vsakega človeka najdražje, namreč za uničenje vsake vere, zlasti uničenje edinozveličavne sv. katoliške vere.

Komaj so boljševiki vdrli na Poljsko, že se je začela komunistična propaganda. Takoj v prvih dneh je poročalo »Izvestje« brezbožniške organizacije v Moskvi o boljševičkih uspehih na Poljskem in se je pohvalilo, da je bilo takoj v prvih dneh njihovega vpada porušenih nad 100 katoliških in pravoslavnih cerkva in da je brezbožniška propaganda poskrbela, da so se v poslopjih, ki so pripadala cerkvi, takoj naselili boljševički delavski in kmečki sovjeti, ki bodo skrbeli za borbo proti veri in za čim hitrejšo odpravo praznikov in verskega življenja.

To je torej tisto najhujše in najstrašnejše, da gre tudi za uničenje vere in vsakega verskega življenja in ne le za politično odvisnost pri podjarmljenih, premaganih narodih. Grozi jim torej narodni in verski pogin.

Sedaj gre, kakor je izjavil že na kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani kanonik dr. Mack, »za organizirano uničevanje vsega verskega in nramnega, da bi tako krščansko nramnost nadomestili in zamenjali z zakoni novopoganske nramnosti, ki se glase: Sila je pravica, uživanje in samostojnost je nramnost, človek je bog, materija je vse.«

In proti temu organiziranemu razkristjevanju človeštva kliče sv. Cerkev v teh časih po svojem vrhovnem poglavarju papežu vse narode, vse vernike, duhovnike in laike v boj, da zajeze val sodobnega brezboštva. **Proti mednarodno organizirani brezbožni akciji naj bi nastopila organizirana, vesoljna katoliška akcija, pri kateri naj bi sodelovali vsi verniki.** Na kongresu Kristusa Kralja je kanonik dr. Mack izjavil, da katoliška akcija po svojem bistvu ni nič drugega kot kraljestvo Kristusovo, uresničeno in ostvarjeno na vseh področjih v življenju. Izvajal je, da v pojmu kraljestva Kristusovega ni obsežena le vera vanj, ampak tudi poslanstvo, poklic za delo pri razširjanju, obrambi in razmahu kraljestva božjega na zemlji.

Vsak katoliški fant, ki je po zakramentu sv. birme postal vojak Kristusov, ima torej poslanstvo in nalogo, da dela po svojih močeh za razmah kraljestva božjega na zemlji in ga brani pred vsemi sovražnimi napadi. In kakor je pri igri: »O Kraljestvu božjem« na stadionu zbudila pri gledalcih največje veselje številna množica krščanske mladine, tako narod in Cerkev upravičeno pričakujeta, da bo katoliška mladina, zlasti katoliški fantje, zastavili, vse moči, da pripomorejo k zmagi božjim pravicam in pravicam Cerkev.

Sedanji čas kliče katoliške fante, da se kot Kristusovi vojaki in vitezi dvignejo v boj proti malikom sedanjega časa, da uničijo delo satanovo, da upostavijo v svetu večno in nespremenljivo božjo pravico, božjo avtoriteto, ki ima vso oblast v nebesih in na zemlji, da obnove sredi sedanjih razvalin in vojnih strahot kraljestvo Mesijevo, ki je kraljestvo pravice, ljubezni in miru. Kakor je predvsem fantovska verska dolžnost, da se prvi postavijo v bran, kadar je domovina v nevarnosti, tako je tudi **predvsem fantovska dolžnost, da se postavijo v prve vrste, kadar je treba braniti pravice Cerkev, kadar se je treba zavzeti za katoliško stvar.** In čim bolj komunizem in socializem svojo mladino, zlasti fante odvrčata od Kristusa in jih vzgajata in navdušujeta za boj proti veri, proti kraljestvu Kristusovemu, **tem bolj mora biti katoliška, zlasti fantovska mladina povezana s Kristusom in se vzgajati in navduševati za Kristusa in delo v njegovi Cerkvi, vsa prežeta od zavesti, da ni zveličanja, razen v Kristusu.**

Podobne besede, kot jih je izrekel pred dvema letoma blagopokojni vladika Jeglič na fantovskem taboru v Celju, je ponovil letos na mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani kanonik dr. Mack:

»Velik je čas, v katerem živimo. Čutimo, da se je začelo v razvoju človeštva novo poglavje, katerega vsebino bomo po božjem nazoru pisali mi moderni kristjani.«

In to vsebino bomo pisali tudi mi Slovenci, zlasti ti, katoliška fantovska mladina! Zato je pa dolžnost vsakega slovenskega katoliškega fanta, da se priključi tistim, s Kristusovim, apostolskim duhom prežetim kristjanom, ki hočejo zgraditi nov svet v dušah in nov svet v zunanem vesoljstvu, svet, v katerem bodo vladali Kristusovi zakoni in njegova pravičnost in ljubezen in njegov mir in njegov blagoslov.

Nalagajte svoje prihranke v Ljudsko posojilnico v Ljubljani!

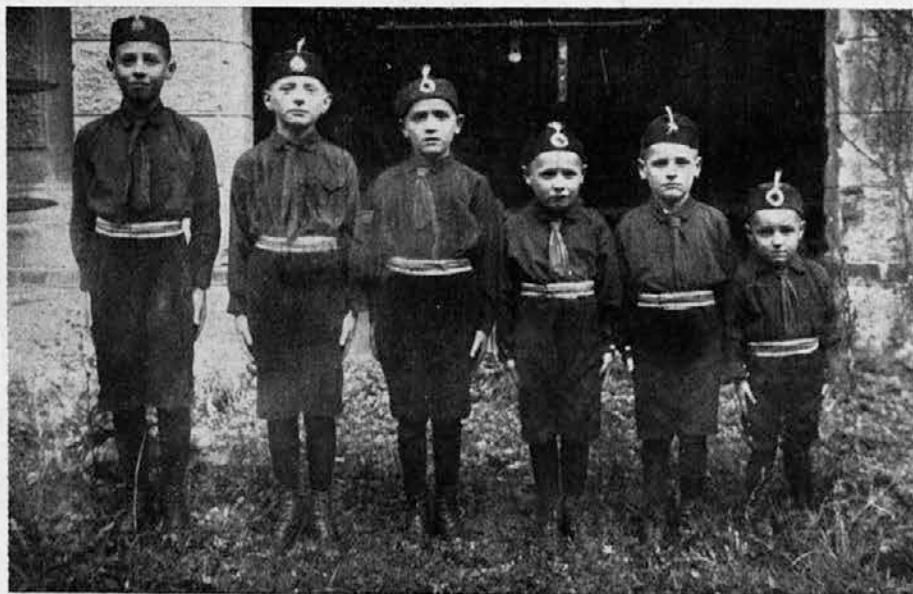
Bratje, dvignimo Kres!

Leto 1939. se že bliža svojemu koncu, zato se začenja delo za naš tisk. V prihodnjem letu mora nele ostati dosedanje število naročnikov neokrnjeno, ampak prav vsakdo izmed vas, ki ste člani ZFO, mora gledati, da bo v novem letu 1940. pridobil vsaj še enega člana — naročnika za naš fantovski list Kres!

Bratje, kjer koli je odsek premožnejši, kjer koli razmere članom dopuščajo, povsod tam mora brezpogojno veljati načelo: **VSI ČLANI MORAMO IMETI SVOJ LIST KRES, PA NAJ STANE, KAR HOČE!**

Brat blagajnik, uredi pobiranje članarine skupaj z naročnino za Kres — na mesec po 2 dinarja! Glejte, bratje, ali je to pri premožnejših članih in odsekih sploh kaka velika žrtev?!

Brat predsednik, če si iz premožnejših odsekov, z Gorenjskega ali iz

Bratje Povše iz Novega mesta — pred desetimi leti.

Savinjske doline, glej, Tvoja sveta dolžnost je, da poskrbiš, da so prav vsi Tvoji člani naročeni na Kres.

VESTNO PLAČUJTE NAROČNINO!

V prihodnjem letu naj obvelja splošni sklep pri vseh odsekih: Vsak član se bo takoj naročil na Kres, saj stane na leto samo 18 din!

Bratje naročajte, agitirajte! Vodite statistiko v svojem domačem kraju: koliko fantov v ZFO ima Kres in koliko ga še nima. Koliko izvodov Kresa prihaja v vašo župnijo med faute in može izven naše organizacije? Kdo ga v organizaciji še nima? Kdo ga izven nje še nima, pa bi ga gotovo naročil, če bi se kdo obrnil nanj s prošnjo, naj ga naroči?

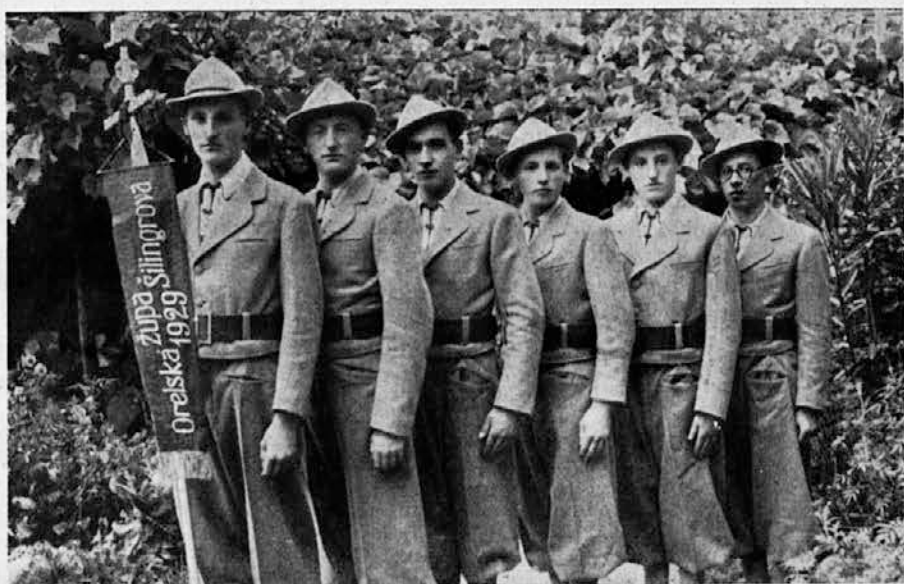
Vse tole se povprašajte sedajle v novembru, decembru in januarju, pa boste videli, koliko dela vas še čaka, preden bo Kres tako razširjen pri vas — v vaši fari —, kakor bi bilo treba. **NA DELO ZA KRES!**

Pojdimo na globoko!

(Ob občnem zboru ZFO dne 22. oktobra 1939.)

Poročila predsedništva so bila letos že v naprej tiskana in razposlana vsem odsekom, da so jih mogli njihovi zastopniki do občnega zbora že prebrati. Vsa ta poročila so bila brez debate soglasno odobrena. Na prvem mestu so bila tiskana poročila podzveznih odborov. Ta poročila so pokazala, kako potrebne so podzveze za našo organizacijo posebno kot pomožni organi samega predsedstva. Poročila posameznih odbornikov so v glavnem podala delo na vseh področjih naše organizacije v preteklem letu, obenem pa so pokazala tudi načrt za prihodnje leto, oziroma za prihodnji dve leti.

Sledile so volitve novega predsedstva in podzveznih odborov. Izvoljeni so bili vsi odbori soglasno, in sicer takole: za predsednika dr. Žitko Stanislav, za podpredsednika in gospodarja Krvina Janez, za tajnika inž. Neržima Albin, za

Bratje Povše iz Novega mesta — letos.

blagajnika Tršinar Slavko, za načelnika Kermavner Ivo, za referenta za organizacijo Železnik Nace, za referenta za prosveto prof. Jesenovec Franc in za vodjo mladcev dr. Handželič Rudolf.

V vodstvo podzveze so bili izvoljeni:

Celjska podzveza: Benedičič Miha, Janežič Anton, Kompan Rupert, Lah Ivan, Mavčec Jože, dr. Pintarič Ivan, Vrabl Tone, Vrabl Vanči, Zupan Slavko.

Ljubljanska podzveza: Bajec Janez, dr. Blatnik Franc, Hočevnar Marjan, Jemec Franc, Jonke Jože, Mevlja Franc, Ovsenek Josip.

Mariborska podzveza: Černetič Silvo, Geratič Mirko, dr. Jeraj Jože, Klasing Tone, dr. Richter Jakob, Sekolec Franjo, dr. Žebot Franc, dr. Žitnik Jože.

Novomeška podzveza: Avsec Ferdo, Bajuk Hugo, Jerman Jože, Oblak Janko, Povlič Jože, Rakovec Jože.

Po volitvah je prebral predsednik dr. Žitko brzojavko dr. A. Korošca. Voditelj našega naroda je v nji pozdravil zborovanje naše katoliške slovenske mladine, zbrane v ZFO, obžaloval, da sam zaradi prezaposlenosti ne more prisostvovati zboru, in želel naši organizaciji, da še dalje kar najlepše uspeva v delu pri

vzgoji tistega našega naraščaja, ki bo zmerom zvest slovenskemu narodu in naši skupni domovini Jugoslaviji! Brzobjavki je sledilo dolgo in izredno navdušeno pozdravljanje.

Zelo dolga so bila naslednja obravnavanja raznih predlogov in slučajnosti. Posebno živahni razgovori so se vneli ob vprašanju, ali naj bodo prihodnje leto prireditve v sedanjem obsegu neomejeno dovoljene, ali pa naj se dovolijo samo manjše odsekovne prireditve, brez kakih večjih prireditev. To zadnje je bil predlog vodstvenega tečaja iz Maribora po mariborskih dnevih. *Predlog je tudi obveljal.* Obenem pa se je pri teh razgovorih jasno pokazalo, da je naša organizacija na zunaj že povsem uveljavljena med slovenskim narodom. Zato je bilo splošno sprejeto načelo, da bomo zunanje prireditve nasploh malo omejili, zato pa *segli bolj na globoko.* To, kar smo pridobili, to je treba poglobiti, prekvasiti, *poplemeniti!* Naša organizacija je mladinska vzgojna organizacija. Kot taka nima samo te naloge, da bi *zбирala* vedno več in več članstva, ampak tudi to — in celo predvsem to —, da zbrano število *izobrazí, vzgoji, dvigne čim više.* Ne kako po Kristusovih besedah mora naša organizacija sedaj, ko se je z velikimi prireditvami že pokazala javnosti, iti in *vreči mreže na globoko, da zajame celega človeka, celega fanta, da fant ne bo samo vpisan, ampak da bo tudi vedel, da mora živeti po naših načelih v verskem, socialnem, narodnem in javnem življenju!*

To so bile glavne misli, vodilne misli in želje, ki so jih naši fantje s tega občnega zbora ponesli na svoje domove, po svojih domačih odsekih. V resnici, najrazličnejši sovražniki Kristusovih načel po evangelijih se nam vsak dan bližajo, sedaj v ti, sedaj v oni obleki. Njihove metode so kaj različne, cilji pa ostanejo zmerom enaki: *odtrgati našo verno mladino od Boga. Zato mora naša organizacija v prihodnjem letu naše fante na boj s temi in takimi sovražniki Kristusovimi pripraviti, saj smo Kristusova mladina. Pripravili pa se bomo na ta boj, ki ga Kristus zahteva od nas le, če bomo, sledeč Njegovim besedam, šli na globoko...*

Jože Dular:

Zemlja in ljubezen

XII.

Tisto popoldne na praznik svetega Petra in Pavla so se cele množice ljudi, peš, na kolesih in vozovih zgrinjale v Št. Jernej. Ta dan je namreč Dirkalno in jahalno društvo na Krškem polju« priredilo svoje vsakoletno tekmovanje. Zato so se ljudje natepali skupaj še bolj kot na semenj, posebno ker se popoldne niso vedeli kam dejati in še zastoj bodo lahko videli vso stvar. Sicer vedo, da jih bodo spet podili orožniki, toda bolje je gledati od daleč, kot pa plačati vstopnino in iti na dirkališče, kjer je človek povrh še v nevarnosti, da kakšen konj preskoči ograjo in se mu zadrvi med rebra.

Ponajveč so prihajali kmetje, manjkalo pa tudi ni gospode, čeprav ni smela dirkati s svojimi plemenitimi konji. Že od nekdaj je veljalo pravilo, da smejo tekmovati samo domači, kmečki konji iz Krške doline. A navzlic temu so prišli gledat to tekmovanje meščani iz Novega mesta, Kostanjevice, Krškega, Višnje gore, Ljubljane in celo iz Zagreba.

Zanimanje za dirke je bilo celo v Razkrižju in Brezovju tako veliko in napeto, da so zvečer pred praznikom pripravili kar pet voz, na katerih so se naslednji dan peljali gledat, kako se bosta merila Janez in Šimen. Kako tudi ne bi zanimanje tako naraslo, ko pa je Šimen že ves teden pred praznikom podil svojega konja kot obseden, da so ljudje mislili, da se bo s konjem vred do smrti pobil. Pa tudi stari Bojanec ni držal prekrizanih rok. To tekmovanje je bilo

njegova strast. Pred desetimi leti je zadnjikrat dirkal s svojim belcem in odnesel en dan dve prvi nagradi. Naslednje leto si je konj zlomil nogo, dal ga je konjederu in z njegovim tekmovanjem je bilo pri kraju. Pa še starost mu je vrh tega lezla v kosti. Od takrat je šel samo še enkrat gledat dirke. Pa se mu je prehudo stožilo, ko samega sebe ni videl med tekmovalci. Kdo bi samo gledal! Zato ni poslej več prihajal na ta dan v Št. Jernej.

Zdaj se mu je vendar spet ponudila prilika. Ne sam, Janez bo tekmoval na njegovem Črtu, ki je bil ves črn in isker kot žerjavica. Zadnjič sta mu Hribar in Kovač oporekala tega konja. Bosta že zdaj videla, kakšna žival je to! Ko se je oni mesec peljal z vozičkom v Črnomelj, niti enkrat ni vzdignil biča. Samo z jezikom je tlesknil, pa je Črt dirjal, da ga pes ni došel.

V Bojancu se je nakopičila zvrhana mera njegovega gruntarskega ponosa in ošabnosti. Bo že pokazal, kakšnega konja ima, vsem bo pokazal, vaščanom in še drugim, Hribarju in Kovaču pa najbolj! Zato je kar svojega hlapca poslal h Gorjanovim, da je pomagal Neži pri delu, samo, da je bil Janez prost. Po cele ure je ta divjal s konjem po onem travniku pod košenicami, da se je v Bojancu vse smejalo od veselja. Kaj zato, če je bil travnik ves razrit od konjskih kopit, glavno je, da bo Hribarju in Kovaču zavezal jezik.

Tri dni pred praznikom je Janez na Črtu odjezdil v Št. Jernej, da se konj privadi na dirkališče. Cele kupe nasvetov mu je dal Bojanec pred odhodom na pot. Naj pazi, da se ne bo konj potolkel, da se ne bo prehladil, naj gleda, da bo na praznik dovolj spočit, in še in še. Toliko nasvetov mu je nadrobil, da so se Janezu kar oddahnile ušesa, ko je z nogama stisnil konja in odpeketal skozi vas.

Na praznik je Bojanec zapregel dvojje konj v zapravljičeka. Sam in Jože sta sedla na prvi sedež, zadaj pa sta se posadili mati in Ivanka. V Brezovju je prisedla še Neža in potlej je šlo v dir proti Št. Jerneju.

Ko so privozili tjakaj, je bilo ljudi že vse črno. Orožniki so vpili nad njimi, naj gredo na dirkališče ali pa domov. Uspeha pa niso imeli ravno preveč. Le bolj redki od tistih, ki so že od doma prišli z namenom, da bodo gledali tekmovanje zastoj, so se dali omajati in so odšli na dirkališče, kjer je sredi travnika stal oder za sodnike, odlični in društvene funkcionarje.

Komaj je Bojanec pospravil voz in konja v bližnji gostilni in se z ženskami preril na dirkališče, že so stale štiri dirkalne dvokolice na zaletu. Ni se še dobro ozrl po resnih obrazih tekmovalcev, po njihovih številkah, napetih vajetih in nemirnih konjih, ki so hrzali in tolkli s kopiti, že je dal sodnik znamenje in vsi štirje so planili v dir. Množica ljudstva, ki je prej šumela kot čebele v panju, je za trenutek onemela, potlej pa se je dvignilo v njej kot vihar, ki je spremljal dirkajoče tekmovalce na njihovi poti. Trikrat so drveli okrog dirkališča, trikrat se je oglasil zvonec. Sodniki so zapisali čas in ga sporočili ljudem. Komaj so odvedli vse razgrete konje, že so štirje drugi stali na zaletu. Spet se je utrgal oblak navdušenja, klicev in vpitja, da bi nevajeni konji zdivjali, če jih ne bi vozniki tako trdo držali na vajetih. Za temi so nastopili še trije in prva točka je bila pri kraju.

Ljudje so uganili tekmovalca, še preden so ga razglasili sodniki. Kot reka se je vse zgrnilo okrog njega. Dvignili so ga z voza, mu stiskali roke in njegovi najbližji prijatelji so ga vlekli sem in tja, da je bil od sreče in zmedenosti čisto brez glave in sploh ni vedel, kaj hočejo od njega. Igranje domače godbe, vpitje, klicanje, vročina, šumenje množice okrog vinotočev pod drevesi, prepiri med onimi, ki so stavili na posamezne dirkače; vse to se je mešalo po obširnem prostoru, da bi skoraj prezrli pričetek druge točke sporeč, namreč, tekmovanje na navadnih lahkih štirikolesnih vozičkih s parom konj in enim voznikom.

Z velikanskim ropotom so se pognali tekmovalci po progi. Oblak prahu se je dvigal za njimi, izpod kopit in koles se je kadilo, da so se ljudje umikali in otepali prašne obleke, ko so se enkrat zadržili mimo. Mlad fant, tam nekje iz

Cerkelj, ki je pri prejšnjem tekmovanju odnesel drugo nagrado, jo je tako krepko rezal s svojima konjema, da je že tretjič in zadnjič zavozil po progih, ko so se ostali trije komaj prvič pripodili okrog. Po bliskovo je divjal okrog dirkališča, ko pa je prišel na cilj, je padel eden izmed konj skupaj, kot bi bil iz testa. Iz gobca mu je bruhnila kri. Med ljudmi je nastalo prerivanje in razburjenje.

»Ste videli, kako je konju zavrela kri?« je nekdo nagovoril Bojanca. Ozrl se je. Berač Drnuclj je stal zraven.

»Videl, kaj ne bi? Prvo nagrado ima pa crknjenega konja! Drugo je slabše od prvega,« je dejal skoraj brezbrizno. »Odkod si se pa ti snel po tako dolgem času?«

»Z Gorenjskega sem prišel. Po poli brat mi je pred tremi tedni umrl, pa sem prišel spet med vas. Tu sem še najbolj doma. Nekaj sem vas še hotel vprašati. Kaj je bil res Gorjanov fant zaprt zavoljo tega, ker je zažgal Hribarjev kozolec?«

Bojanec se je nejevoljno namrdnil, kot da mu ni ta pogovor pogodu.

»Do sodbe je bil res v zaporu, zažgal pa ni, drugače ne bi danes tekmoval s Šimnom. Zdaj pa daj mir s tem!« je rekel osorno, ker so ostali že vlekli njun pogovor na ušesa.

»Bojanec, mir vam bom dal, samo to vam povem, da Janez ni zažgal tistega kozolca!« se Drnuclj ni dal ugnati. »Vem pa dobro, kdo ga je. Na lastne oči sem ga videl, ko je podtikal ogenj. Do groba bi molčal o vsem, če mi ne bi ljudje povedali, kaj je vse prizadejal Janezu. Še z nožem je šel nanj! Razbojnik se je razvnel.

»Šimna misliš?« je radovedno vprašal Bojanec.

»Prav njega! Mislim, da že ve, koga je tisti večer pri svojem požigu imel za pričo.«

Ivanka, ki je od strani čula ves pogovor, je onemela od začudenja. Sladka bridkost ji je prešinila srce. Kaj bo res ta dobri starec opral z njenega Janeza zadnje dvome v njegovo nedolžnost?

Njene misli je prekinil zvonec. Celo oče in mati, ki sta bila vsa zaverovana v Drnucljeve besede, sta se ozrla na dirkališče. Spet so štirje vozovi stali na zaletu. Rezko znamenje z zvonce, štirje pari konj so se zadržili po progih, toda že po drugem teku se je oni, ki je najbolj zaostal, skesal in je s konji zavozil s tira. Čemu bi gonil živali, ko je pa vedel, da ne bo dobil niti tretje nagrade, kaj šele prvo, ki jo je vsem odneslo tisto fantè iz Cerkelj. Nagrado bo res dobil, pa kaj mu pomaga, ko pa ni tolika, da bi si kupil novega konja.

Potlej so nastopili še trije pari. In ko so se trikrat zdvijali okrog dirkališča, so sodniki na tribuni razglasili onega fanta iz Cerkelj za zmagovalca. Ljudje pa zdaj niso več tako vrel k njemu kot k onemu prvemu, saj je bil revež zavoljo nesreče bolj potreben pomilovanja kot pa čestitanja.

Za temi je sledil najbolj napet del tekmovanja. Zdaj so merili svoje moči posamezniki na konjih. Razburjenje ljudi je doseglo svoj višek. Nekateri konji so leteli, da je marsikomu zastajal dih. Obroč ljudi okrog dirkališča se je kar vidno razširil. Nihče ni rinil preblizu. Kajti kmečki konji niso vsi poslušni in ježe vajeni. Kar na lepem jih prime, pa se zaletijo iz proge v polje, ali kar je še slabše, preskočijo ograjo in se zadržve med gledalce. Navsezadnje pa tudi to ne bi bilo nič čudnega, ko pa so ljudje kljub vednim prepovedim sodnikov, naj ne plašijo z vpitjem konj, kričali, kot da bi se Jeriha podirala.

Tri skupine so že tekmovali, ljudje pa si še zmerom niso bili na jasnem, kdo bo zmagovalac, kajti pri vseh treh skupinah je prvi prišel za dobro četrtno proge prej na cilj kot ostali. Že so mislili, da bodo sodniki razglasili uspehe, ko sta se pojavila še dva tekmovalca na zaletu.

»Janez,« je vztrepotala Ivanka in začula, kako ji je močneje udarilo srce.

»Od kod sta pa ta dva?« je hotel vedeti zastaven kmet.

»Od novomeške strani sta prišla,« je kratko pojasnil Drnucej in uprl oči v Janeza in Šimna, ki sta sedela na konjih in čakala, da zazvoni zvonec in se poženeta v dir na življenje in smrt. Šimnov rjavec je bil še dovolj miren, medtem ko je Črt kopal s kopiti in stresal z glavo, da ga je Janez komaj krotil. Te sekunde pričakovanja so šle celo hladnemu Bojancu na živce, da si je kar nehote pričel grizti ustnice. Vse je potihnilo. Zvonec je udaril. Kot strelici z loka sta zletela konja po progi. Iztegnjenih vratov sta kar plavala po dirkališču. Na njunih hrbtih sta kot dve mački čepela molčeča jezdeca. Ljudem se je zdelo, da sta prirasla na konja in le po skrčenih pesteh, ki so v zamahih in v enakomernih presledkih padale po konjskih hrbtih, so spoznali, da se na teh drvečih živalih borita dva človeka za zmago.

Kot blisk sta švignila oba mimo Ivanke, da je v grozi zaprla oči in v srcu obljubila Materi božji tri debele sveče, če se Janezu ne bo nič zgodilo. A tudi Bojanec je zamižal in škrknil z zobmi, kajti na lastne oči je videl, kako je Šimnov konj za dve glavi prehitel Janezovega.

»Janez, bij!« je v grozi zaklical za njim. Toda njegov glas je bil tako suh in hripav, da ga Janez ni mogel slišati, ker je v naslednjem trenutku že zdrsnil okoli ovinka.

Konja sta bežala kot veter. Črt je napel vrat in, ko sta v naslednjem krogu znova zdirjala mimo Bojanca in njegovih, je bil Janez s Črtom že za tri konjske dolžine pred Šimnom. Brezovčani so vpili od veselja. Njihovo kričanje se je prelilo na ostale in ljudje so cepetali in naravnost tulili od navdušenja. Že sta zavila v tretje. Vpitje in izpodbujanje na nasprotni strani je spet naraslo, ko se je Rjavec za dva sežnja približal Črtu, toda potlej je nanaglooma popustil, da se je razdalja med njima zmerom bolj večala. Črt je bežal, še trenutek, dva in Janez je pridrvel na cilj. Tedaj ni Bojanec več vzdržal. Kar s komolci je razrinil ljudi, tekel k Janezu in ga od veselja objemal s konjem vred.

*

Hribarjevega Šimna so tudi tisti večer še videli doma, drugi dan pa je s petimi tisočaki, ki jih je pogrešil stari Hribar, izginil, kot bi se v zemljo udrl. Vendar se ljudje niso čudili, da ga je vzela noč, ko pa se je že prejšnji večer kot ogenj razširila novica, da je kozolec sam zažgal samo zato, da bi po krivem obdolžil Janeza in se ga tako iznebil. Petnajst tisoč dinarjev je prejel od zavarovalnice za nastalo škodo. Zdaj jih bo moral vrniti oče, če njega ne dobe. Vrh tega ga čaka kazen, ker je nalagal zavarovalnico. Če pa na sodnji zvedo še to, da je nagovarjal Hrustarjevega Petra, naj po krivem priča zoper Janeza, mu prav gotovo ne uidejo tri leta ječe. Še več mu jih lahko odmerijo. Tako vsaj pravi Brček, ki se precej razume na te stvari.

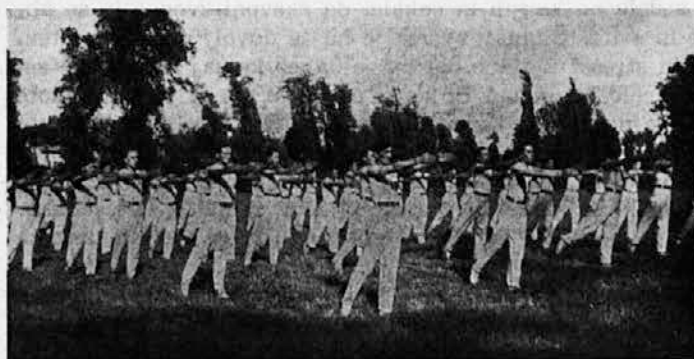
Naslednjo nedeljo so Janeza in Ivanko oklicali. Čez tri tedne je bila poroka. Tiha sicer, saj je preteklo komaj nekaj mesecev od smrti Janezovega očeta. Čakala se pa kljub temu nista. Čemu naj bi se, ko pa je Gorjanovina že štiri leta klicala po mladi gospodnji. (Konec.)

A. R.:

Katoliške fantovske organizacije na Francoskem

Letošnje poletje sem bival nekaj časa na Francoskem. Tam sem spoznal življenje in delo katoliških fantov.

Nekega večera sem prišel do cilja, do mesta Angoulême. Na postaji me je že čakal abbé Artand, ki je bil lansko leto s svojimi fanti na našem mladinskem taboru v Ljubljani. Nato sva se z avtomobilom odpeljala do mojega stanovanja. Po večerji je prišel k meni, da sem kljub utrujenosti šel z njim v mesto. Kmalu

**Nastop
katoliških telovadcev
v Magnacu 1939.**

sem se spoznal z nekaterimi fanti iz tamkajšnjega društva. Vsi so zelo družabni. Po sestanku me je popremil do doma.

Naslednjega dne sem si ogledal mesto, ki je zelo starinsko. Najveličastnejša stavba v mestu je krasna katedrala. Sežidana je bila v 12. stoletju v romansko-bizantinskem slogu. Zlasti krasno je pročelje, kajti na njem je vse polno reliefov. Krasna sta znamenita reliefa sv. Jurija in sv. Martina. Tudi zvonik je zelo lep. Poleg cerkve je muzej, ki je bil prej škofijski dvorec. V mestu Angoulêmu je še mnogo drugih cerkva, kakor cerkev st. Marciala, katero je delal isti arhitekt kot lurško baziliko; cerkev sv. Andreja, ki je zelo starinska; prav tako starinska je kapela v bolnišnici v gotskem slogu. Nadvse lepa cerkev je še Marijina cerkev v gotskem slogu. In slednjič je še cerkev st. Ansona, v katero sem hodil tudi k sv. maši. V tej cerkvi je bil za kaplana abbé Artand. Znamenita stavba je mestna hiša. V enem izmed stolpov se je rodila Marija Valeška, sestra francoskega kralja Franca I.

Skoraj vsak dan sem šel v župnišče k abbéju. Pri njem je bilo vedno dosti fantov iz društva. Kmalu sem se z vsemi spoznal. Vsak mi je vedno podal roko, kadar sem prišel ali odšel, kakor je tam to v navadi. Vedno, kadar sem prišel, je bil kdo pri g. kaplanu. Navijali so radio, igrali karte, brali časopise in se

**Slika na levi: Abbé Artand,
vodja katoliških telovadcev v Angoulêmu.
Leta 1938. je pripeljal na naš mednarodni
mladinski tabor svoje telovadce.**

Nastop narodnih noš v provinci Charante.

zabavali z različnimi igrami, pri katerih jim je tudi kaplan dobrohotno pomagal. Ta povezanost med duhovnikom in fanti mi je zelo ugajala in bi bilo dobro, ko bi tudi pri nas bilo kaj takega. Tako jim je duhovnik res pravi duhovni vodja.

Tudi precej veliko telovadnico imajo. So zelo dobri telovdci, kajti mnogo jih je bilo v Ljubljani in so odnesli celo precej veliko plaketo, katero s ponosom hranijo in se vedno spominjajo na prekrasne mladinske dneve v Ljubljani. Zlasti dobri so na bradlji in na drogu. Zelo so jim priljubljene skupne vaje na bradlji, kjer zmerom napravljajo celo skupino. Na krogih niso taki mojstri, prav tako tudi ne na konju.

Ker sem bil tam ravno na narodni praznik 14. julija, sem videl vse njihove svečanosti. Tega dne, namreč leta 1789., se je pričela francoska revolucija. Parižani so zavzeli bastiljo, državno jetnišnico, simbol despotstva.

Že 13. julija zvečer je bila velika vojaška parada. Tudi raket in umetnega ognja je bilo dosti. Na narodni praznik smo odšli abbé, jaz in še več drugih fantov na vojaško vežbališče, kjer je bil velik mimohod čet. Na tribuni so se zbrali razni odličniki, med katerimi je bil tudi škof iz Angoulêmea. Zelo veliko

Katedrala v Angoulêmeu v provinci Charante.

ljudi je že bilo zbranih na velikem prostoru. Najprej je godba zaigrala marseljezo. Nato so se šli poklonit generalu posamezni vojaški oddelki s svojimi zastavami. Mimohod so začeli oddelki konjenice z godbo. Potem so šli oddelki pešcev z nasajenimi bajoneti, lahki poljski topovi, strojnice, protiletalski topovi, parado pa je zaključila skupina 40 lahkih in težkih tankov.

Neko nedeljo popoldne je bil telovadni nastop francoskih katoliških telovadcev v 14 kilometrov oddaljenem Mognacu. Samo dež je nagajal. Sprevod se je pričel z godbo, ki je imela bobne in trobente, godba, kakršno ste imeli že priliko videti v Ljubljani. Nato so korakali dečki, napravljeni popolnoma belo. Tudi člani so bili belo napravljeni. Imajo hiter in lahek korak. Videl sem, da radi preskrbijo za zabavo, kajti okrog telovadnega prostora je bilo vse polno različnih iger, okrog teh pa polno ljudi, kateri se zanje skoraj bolj zanimajo kot za telovadbo samo. Najprej je godba zaigrala marseljezo, takoj nato pa so nastopili fantje z vajami s palicami. Tudi tek na 110 metrov čez zapreke je bil, toda mnogo tekačev je popadalo zaradi zmočenega terena; temu je sledil skok s palico. Poleg tega so nastopile tudi dekleta v tamkajšnjih narodnih nošah. Rajale so svoj francoski ples. Nato so člani izvedli nekaj vaj na bradlji in skupne vaje z godbo. S tem je bil tudi končan ta »tabor«. Prireditvev je zelo motil dež, tako

da so jo morali večkrat prekiniti. Organizacija ni bila na višku, kajti če je ta dobra, potem naredi na človeka vse drugačen vtis. Za dvajset dni sem se moral ločiti od dragega abbéja in njegovih fantov, kajti odšli so na morje na počitnice. Potovanje in preskrbo je plačalo društvo. Tudi pri nas bi se nič ne pritožili, če bi se uvedlo kaj podobnega. Toda naše denarne zmožnosti, mislim, da so malo manjše kot njihove. Zato je treba, da smo sedaj zaenkrat zadovoljni s tem, kar imamo.

Železnik Nace:

Okrožne tekme v poslovni dobi 1938/39

Lep kos koristnega delovanja naše mladinske organizacije se kaže prav v okrožnih tekmah vsako leto v mesecu marcu in aprilu. Letos je bilo dovoljeno tekmovati tudi v maju.

Telovadna tvarina se je določila na vodstvenem tečaju ZFO v Celju in je bila prav srečno izbrana. Za vse odseke je bila predpisana ista tekmovalna snov: dve prosvetno vzgojni in dve telovadni tvarini. *Prosvetno vzgojna* tvarina je obsegala:

1. Poglavlja iz dr. Jerajeve knjižice »Vzori slovenskih fantov,«
2. Katoličani in druge vere (Po dr. Odarjevi knjižici istega naslova).

Telovadni panogi sta bili:

1. Redovne vaje,
2. Proste vaje za 1938/39.

Tekmovalni red je določal, da mora tekmovati vsak redni član iz treh tekmovalnih panog. Za člane telovadce sta bili obvezni obe telovadni panogi in ena prosvetno vzgojna. Netelovadci so morali tekmovati iz obeh prosvetno vzgojnih tvarin in redovnih vaj. Torej so bile redovne vaje obvezne za vse tekmujoče člane. Redovne vaje so za našo organizacijo velike važnosti, zato ZFO posveča vadenju teh vsi pozornost, saj od dobrega znanja redovnih vaj zavisi strumnost in enotnost javnih nastopov, po katerih se organizacija kaže javnosti in jo ta po teh tudi ceni. Odseki bi morali prizadevanje centrale upoštevati in ne bi smeli nikdar dovoliti članu, ki ne obvlada redovnih vaj, nastopati v kroju.

Nič manjše važnosti so proste vaje, ki so redno glavna točka vseh programov naših telovadnih nastopov. Kar hočemo pokazati javnosti, mora biti dobro in do podrobnosti obdelano, zato so upravičeno uvrščene proste vaje med tekmovalno tvarino, saj se prav pri izvajanju prostih vaj kaže splošno telesnovzgojno stanje našega članstva.

Pri vsem svojem delovanju poudarja naša organizacija važnost duhovne vzgoje, ki je njen najmočnejši temelj. Ta poudarek je dobil izraza tudi v izberi prosvetnovzgojne tekmovalne tvarine. »Katoličani in druge vere« je za naše fante, sedanji čas in razmere zanimiva, zelo potrebna in koristna knjižica, vredna temeljite obravnave na fantovskih sestankih. V Jugoslaviji je veliko število raznih ver. Naši fantje jih morajo vsaj v glavnih obrisih poznati, se seznaniti z njih gledanjem na razna, danes pereča vprašanja, zlasti na pojmovanje zakonskega življenja, družine, vzgoje otrok. Fantje, Vi boste tvorci novih družin, novih temeljev našega slovenskega naroda, zato le z veseljem predelujte knjižico »Katoličani in druge vere«, koristilo Vam bo vse življenje.

»Vzori slovenskih fantov« so naša načela. Organizacija mora z njimi prekvasiti svoje članstvo. Zato je potrebno, da se leto za letom predelujejo na sestankih in tekmah. Naraščajniku jih moramo neizbrisno vsaditi v srce, skrbeti za dobro rast pri mladcu in članu. Fantovska organizacija mora vzgojiti jeklene značaje, versko zakoreninjene in neomajne, za življenje sposobne in zrele fante

in može. To je naš cilj, doseči ga moramo. Naša matica je dolžna usmerjati vse delo k temu cilju, dolžna pa je tudi pregledati uspehe na okrožnih tekmah. Vzore slovenskih fantov bo treba uvrstiti kot stalno tvarino okrožnih tekem, ker le s tem bo notranja rast naše organizacije zagotovljena.

Izvedba tekem v poslovni dobi 1938/39. je pokazala precejšen napredek naših odsekov. Članstvo se je predpisane snovi oklenilo in si jo v znatni meri prisvojilo. To kažejo doseženi rezultati. Tudi udeležba in disciplina članstva je v primeri s prejšnjim letom znatno porasla. V poslovni dobi 1937/38. se je tekem udeležilo 25 okrožij s 142 odseki, letos pa je tekmovalo 32 okrožij z 195 odseki, kar je 50% vseh odsekov. Uspeh je razveseljiv posebno še, če pomislimo, da ZFO obstoji šele tri leta.

Preden navedem uspehe posemeznih odsekov, moram poudariti, da so odseki tekmovali za prvenstvo v svojih okrožjih. Pri presoji uspehov moramo upoštevati okrožja kot celote, napačno bi bilo primerjati vse odseke med seboj. Ocenjevalo se je sicer po enotnem tekmovalnem redu, vendar je bilo toliko sodniških zborov, kolikor je okrožij. Sodniške zbere so okrožja sama postavila, delovanje sodnikov pa je nadziral delegat ZFO oz. podzveze. Udeležba tekmujočih odsekov po okrožjih se lahko primerja med okrožji in dobljeni rezultati so za strogo organizacijsko delo zelo važni.

Fantovski odseki so se takole odrezali:

Odseki okrožij, podrejenih direktno ZFO.

FO Bled	dosegel 8.12 točk	veliko diplomu
» Dovje - Mojstrana	» 7.64 »	» »
» Gorje	» 7.32 »	» »
» Koroška Bela	» 5.91 »	povalno pismo
» Hrušica	» 3.09 »	_____
» Jesenice	» 2.23 »	_____

Odseki: Bohinjska Bistrica, Rateče in Kranjska gora niso tekmovali. Opravičen bi bil morda le odsek Rateče, ostala dva sta izostala od tekem neopravičeno. Pripomniti moram v opravičilo slabega uspeha fant. odseka Hrušica, da se je tekem udeležil kljub temu, da je bil komaj tik pred tekmami ustanovljen. Zelo značilen je uspeh jeseniškega odseka, ki bi moral biti, sodeč po njegovih dobrih telovadnih, vsem v zgled. Vodstvo odseka naj vzroke uspeha temeljito pretrese in tudi odstrani!

Radovljiško okrožje združuje 7 odsekov. Tekme so se v okrožju baje vršile, ZFO pa ni prejela nobenih poročil.

Kranjsko okrožje:

FO Šenčur	dosegel 9.33 točk	veliko diplomu
» Mavčiče	» 8.34 »	» »
» Hrastje	» 8.29 »	» »
» Smlednik	» 7.94 »	» »
» Primskovo	» 7.42 »	» »
» Kranj	» 7.29 »	» »
» Naklo	» 6.03 »	malo diplomu

Odseki: Besnica, Cerklje, Preddvor, Predoslje, Šmartno so izostali neopravičeno. Odseka Jezersko in Trboje sta bila opravičena. Tekmujoči odseki so dosegli lepe uspehe, udeležba odsekov je graje vredna.

Tržiško okrožje:

FO Tržič	dosegel 7.81 točk	veliko diplomu
» Podbrezje	» 7.68 »	» »
» Kovor	» 7.39 »	» »
» Lom	» 7.19 »	» »

Odseka: Križe in Goriče sta izostala iz neznanih razlogov, sta neopravičena. Tekme so se vršile v lepem redu, posebno pozornost je vzbujala disciplina in znanje prosvetno vzgojne tvarine fantovskega odseka iz Loma. Ako bi se ne

seštevali uspehi iz obeh tekmovalnih tvarin, bi bil ta odsek prvi v prosvetno vzgojni tvarini.

Škofjeloško okrožje:

FO Trebija	dosegel	8.36 točk	veliko	diplomo
» Zelezniki	»	7.85 »	»	»
» Reteče	»	6.07 »	malo	diplomo
» Škofja Loka	»	5.68 »	pohvalno	pismo
» Selca	»	5.02 »	»	»

Udeležba odsekov je zelo slaba. Neopravičeno so izostali odseki: Dražgoše, Nova Oselica, Lučine, Poljane, Stara Loka, Trata in Žiri.

II. Odseki okrožij ljubljanske podzveze:

Barjansko okrožje:

FO Rakovnik	dosegel	9.35 točk	veliko	diplomo
» Brezovica	»	8.63 »	»	»
» Ljubljana - Sv. Jakob	»	8.42 »	»	»
» Ljubljana - Vič	»	7.78 »	»	»
» Kozarje	»	7.61 »	»	»
» Ljubljana - mesto	»	6.89 »	malo	diplomo
» Ljubljana - Trnovo	»	6.81 »	»	»
» Dobrova	»	5.71 »	pohvalno	pismo
» Polhov gradec	»	3.41 »	_____	_____
» Preserje	»	1.09 »	_____	_____

Udeležba odsekov je dobra, uspehi lepi. Opravičeno so izostali odseki (novi): Rakitna in Želumlje, neopravičeno pa Črni vrh, Ig in Tomišelj.

Cerkniško okrožje:

FO Stari trg	dosegel	9.04 točk	veliko	diplomo
» Cerknica	»	8.66 »	»	»
» Bloke	»	8.50 »	»	»
» Begunje	»	8.16 »	»	»
» Rakek - Unec	»	5.94 »	pohvalno	pismo

Okrožje se je odrezalo tako po udeležbi kakor z uspehi. Tekem se ni udeležil le odsek Grahovo, ki je bil šele pred kratkim ustanovljen.

Kamniško okrožje:

FO Dob	dosegel	8.70 točk	veliko	diplomo
» Vodice	»	8.46 »	»	»
» Ihan	»	8.42 »	»	»
» Groblje	»	7.83 »	»	»
» Mekinje	»	7.76 »	»	»
» Homec	»	7.46 »	»	»
» Radomlje	»	7.40 »	»	»
» Domžale	»	7.29 »	»	»
» Moravče	»	7.27 »	»	»
» Mengeš	»	7.22 »	»	»
» Kamnik	»	6.90 »	malo	diplomo
» Brdo	»	6.64 »	»	»
» Komenda	»	4.37 »	_____	_____

Okrožje ima veliko število odsekov, udeležba je srednja, uspehi dobri. Pri-tegniti bo k vztrajnemu delu še od tekem izostale odseke: Št. Gotard, Motnik, Sv. Trojica, Tunicca, Vranja peč, da ne bodo kazili uspehov okrožja.

Logaško okrožje:

FO Hotedršica	dosegel	8.99 točk	veliko	diplomo
» Št. Jošt	»	8.47 »	»	»
» Horjul	»	8.38 »	»	»
» Rovte	»	8.33 »	»	»
» Dol. Logatec	»	8.23 »	»	»
» Vrhnika	»	7.32 »	»	»
» Gor. Logatec	»	6.02 »	malo	diplomo
» Borovnica	»	5.98 »	pohvalno	pismo

Okrožje je pokazalo veliko delavnosti, razgibalo je prav vse odseke in doseglo 100% udeležbo pri tekmah, kar je hvale vredno. Le tako naprej!

Ribniško okrožje:

FO Dobropolje	dosegel 8.87 točk	veliko diplomo
» Sv. Gregor	» 8.71 »	» »
» Ribnica	» 7.49 »	» »
» Dolenja vas	» 6.23 »	malo diplomo

Ribniško okrožje se je v ti poslovni dobi združilo z velikolaškim okrožjem. Od 9 odsekov so tekmovali le 4, ostali odseki: Vel. Lašče, Struge, Sodražica, Kočevje, Loški potok so neopravičeni.

Stiško okrožje:

FO Smarje - Sap	dosegel 9.59 točk	veliko diplomo
» Višnja gora	» 9.48 »	» »
» Stična	» 9.14 »	» »
» Krka	» 8.77 »	» »
» Zalna	» 7.86 »	» »
» Polica	» 7.73 »	» »
» Vel. Gaber	» 7.72 »	» »
» št. Vid pri Stični	» 7.53 »	» »

Stiško okrožje se je zadnje leto močno razgibalo pod dobrim vodstvom preč. g. patra A. Švarca, kar kažejo prav dobri uspehi in 100% udeležba.

Šmartinsko okrožje:

FO Šmartno pri Litiji	dosegel 9.09 točk	veliko diplomo
» Vače	» 7.89 »	» »
» Litija	» 7.84 »	» »
» Prežganje	» 7.43 »	» »
» Hotič	» 5.20 »	pohvalno pismo

Okrožju kazi uspehe izostanek treh odsekov: Dole, Kresnice, Sava. Še te poživiti, pa bo okrožje med prvimi!

Zagorsko okrožje:

FO Zagorje	dosegel 9.08 točk	veliko diplomo
» št. Jurij	» 8.97 »	» »
» Medija - Izlake	» 8.80 »	» »
» Čemšenik	» 8.75 »	» »

Odseka: Loke in Polšnik sta neopravičeno izostala in s tem zmanjšala celotni uspeh okrožja. Ostali odseki so dobro tekmovali.

Zasavsko okrožje:

FO Rokodelski dom	dosegel 8.88 točk	veliko diplomo
» Kodeljevo	» 8.56 »	» »
» Dev. Mar. v Polju	» 8.27 »	» »
» Sostro	» 7.61 »	» »
» Moste	» 7.34 »	» »
» Hrušica	» 6.54 »	malo diplomo
» Dol pri Ljubljani	» 6.44 »	» »
» Sv. Helena	» 6.13 »	» »
» Javor	» 3.38 »	_____
» št. Peter	» 2.25 »	_____

Udeležba odsekov je dobra, uspehi bi bili lahko znatno boljši. Tekmovali niso odseki: Vajeniški dom, Sv. Jakob, Sv. Križ, izostanek je neopravičen.

III. Odseki okrožij novomeške podzveze.

Belokranjsko okrožje:

FO Črnomelj	dosegel 8.15 točk	veliko diplomo
-----------------------	-----------------------------	----------------

Ostalih sedem odsekov sploh ni tekmovalo, treba jih bo disciplinirati. Kaj takega se ne sme ponoviti!

Krško okrožje:

Šteje deset odsekov. Tekme so se, kolikor mi je znano, v okrožju vršile. Poročila in tekmovalnih preglednic pa ZFO ni prejela. Prav v tem okolišu so potrebni zavedni in delavni fantovski odseki. Okrožje naj v bodoče krepko drži vajeti.

Mirensko okrožje:

FO Mokronog	dosegel 9.97 točk	veliko diplomu
» Sv. Križ pri Litiji	» 7.74 »	» »
» St. Rupert	» 7.55 »	» »
» Trebelno	» 7.48 »	pohvalno pismo
» St. Janž	» 4.73 »	_____
» Mirna	» 2.68 »	_____
» Tržišče	» 1.76 »	_____

Okrožje se je v zadnjem času združilo s trebanjskim okrožjem. Od devetih odsekov sta izostala le dva, in to: Trebnje in Čatež.

Novomeško okrožje:

FO Vavta vas	dosegel 6.92 točk	malo diplomu
» Šmihel	» 6.40 »	» »
» Mirna peč	» 5.10 »	pohvalno pismo
» Novo mesto	» 4.03 »	_____
» Stopiče	» 3.24 »	_____

Okrožje se je po uspehih in udeležbi zelo slabo odrezalo. Niti 50% odsekov ni tekmovalo. Neopravičeno so izostali odseki: Sv. Peter, Prečna, Šmarjeta, Toplice, Soteska-Slatnik, Snolenja vas. Bodoči okrožni odbor čaka veliko dela, preden bo v odsekih red in disciplina!

Žuženberško okrožje: se tekem ni udeležilo. Šteje 6 odsekov, katere bo treba temeljito razgibati.

IV. Odseki okrožij celjske pozveze:

Celjsko okrožje:

FO Griže	dosegel 8.96 točk	veliko diplomu
» Zalec	» 8.58 »	» »
» Teharje	» 7.88 »	» »
» Dobrna	» 7.66 »	» »
» Vojnik	» 7.58 »	» »
» Sv. Jurij ob j. ž.	» 7.25 »	» »
» Šmartno v Rož.	» 6.59 »	malo diplomu
» Petrovce	» 5.71 »	pohvalno pismo
» Celje	» 5.05 »	_____

Okrožje šteje 15 odsekov. Tekem se ni udeležilo 6 odsekov, to so: Dramlje, Frankolovo, Galicija, Gor. Ponikve, Gaberje in Celje II. Odsek Celje II je opravičeno izostal, vsi ostali neopravičeno.

Gornjesavinsko okrožje: združuje deset odsekov. Tekem ni bilo, vzroki so neznan.

Konjiško okrožje:

FO Konjice	dosegel 9 točk	veliko diplomu
» Oplotnica	» 8.87 »	» »
» Loče	» 8.43 »	» »

Zelo slaba udeležba odsekov. Pet odsekov se tekem ni udeležilo, ti so: Kebelj, Prihova, Stranice, Zreče in Žiče.

Kozjaško okrožje:

FO Bizeljsko	dosegel 8.29 točk	velika diplomu
» Buče	» 7.10 »	» »
» št. Vid na Planini	» 5.46 »	pohvalno pismo
» Sv. Peter p. Sv. G.	» 4 »	_____

Udeležba 50%. Izostali so odseki: Podčetrtek, Kozje, Podsreda, Pilštanj.

Laško okrožje:

FO Loka pri Z. m.	dosegel 8.65 točk	veliko diplomu
» Radeče	» 7.93 »	» »
» Sv. Jedert	» 7.07 »	» »
» Trbovlje	» 6.83 »	malo diplomu

Uspeh okrožja kvarijo neopravičeno izostali odseki: Laško, Dol, Hrastnik, Sv. Lenart, Šmarjeta pri Rim. Toplicah, Št. Rupert, Razbor, Zidani most.

Posavsko okrožje:

FO Videm	dosegel 8.45 točk	veliko diplomu
» Brežice	» 8.33 »	» »
» Rajhenburg	» 7.27 »	» »
» Sevnica	» 6.03 »	malo diplomu
» Boštanj	» 4.05 »	_____

Udeležbo bo treba izboljšati, pa bodo uspehi celotnega okrožja razveseljivi.

Rogaško okrožje:

FO Kostrievnica	dosegel 8.88 točk	veliko diplomu
» Sv. Križ pri R. S.	» 8.37 »	» »
» Rogatec	» 8.31 »	» »
» Šmarje pri Jelšah	» 7.92 »	» »

Odseki so dosegli lepe uspehe. Le škoda, da se je neopravičeno odtegnilo tekmal polovica odsekov, in to: Sv. Ema, Žetale, Ponikve ob j. ž., Sv. Vid pri Grobelnem. Razgibajte in poživite še te!

Savinjsko okrožje:

FO Sv. Jurij ob T.	dosegel 9.03 točk	veliko diplomu
» Polzela	» 9.03 »	» »
» Vransko	» 9.03 »	» »
» Šmartno ob P.	» 9 »	» »
» Gomilsko	» 8.95 »	» »
» Braslovče	» 8.49 »	» »
» Št. Pavel	» 8.45 »	» »

Uspehi lepi, udeležba odsekov zelo dobra. Neopravičena sta odseka: Sv. Andraž in Sv. Peter v Sav. dolini.

Šaleško okrožje:

FO Velenje	dosegel 8.46 točk	veliko diplomu
» Škale	» 6.35 »	malo diplomu
» Šoštanj	» 3.48 »	_____
» Št. Ilj pri V.	» 1.51 »	_____

Izostal je le odsek Bele vode. Rezultate bo treba prihodnje leto popraviti

V. Odseki okrožij mariborske podzveze:

Koroško okrožje:

FO Črna	dosegel 7.90 točk	veliko diplomu
» Guštanj	» 7.60 »	» »
» Dravograd	» 7.23 »	» »
» Stari trg	» 7.04 »	» »

Vsi tekmujoči odseki so prejeli velike diplome. Okrožje bi se zelo postavilo, ako ne bi imelo kar 6 odsekov, ki so se tekmal neopravičeno odtegnili. Odseke: Prevalje, Mežica, Št. Janž, Št. Ilj in Šmartno bo treba poživiti in jih pritegniti k resnemu delu, da bodo v prihodnjem letu pokazali zadovoljive uspehe.

Ljutomersko okrožje:

FO Ljutomer	dosegel 8.75 točk	veliko diplomu
» Sv. Jurij ob Š.	» 8.33 »	» »
» Veržej II	» 8.13 »	» »
» Gpr. Radgona	» 7.58 »	» »
» Veržej I.	» 6.78 »	malo diplomu
» Mala Nedelja	» 6.43 »	» »
» Sv. Križ pri Lj.	» 3.67 »	_____

Uspehi so dobri, le udeležba bi bila lahko boljša. Izostali so odseki: Kapela, Razkrižje, Sv. Tomaž in Negova, vsi brez opravičil.

Ormoško okrožje:

FO Ormož	dosegel 9.61 točk	veliko diplomu
» Središče	» 8.55 »	» »
» Velika Nedelja	» 7.64 »	» »
» Sv. Tomaž	» 7.09 »	» »
» Svetinje	» 6.75 »	malo diplomu
» Sv. Miklavž	» 6.51 »	» »
» Sv. Bolfenk	» 4.50 »	_____

Pohvaliti je udeležbo, le en odsek je izostal. Uspehi so srednji. Pritegniti je še odsek pri Sv. Lenartu.

Ptujsko okrožje:

FO Ptuj	dosegel 9.47 točk	veliko diplomu
» Sv. Lovrenc n. D. p.	» 8.55 »	» »
» Sv. Lovrenc S. g.	» 8.21 »	» »
» Dornava	» 7.91 »	» »
» Sv. Marjeta niže P.	» 5.63 »	pohvalno pismo

Udeležba je zelo slaba. Okrožje šteje 15 odsekov, tekmovalo jih je le ena tretjina. Neopravičeno so izostali odseki: Sv. Vid, Sv. Marko, Ptujska gora, Sv. Trojica, Sv. Urban, Sv. Andraž, Cirkovce, Polenšak, Sv. Andraž v Halozah, Majšperg.

Slomškovo okrožje:

FO Studenci	dosegel 9.23 točk	veliko diplomu
» Maribor I.	» 8.58 »	» »
» Maribor IV.	» 8.36 »	» »
» Kamnica	» 7.49 »	» »
» Sv. Lovrenc na P.	» 7.54 »	» »
» Selnica	» 7.44 »	» »
» Rače	» 6.59 »	malo diplomu
» Sv. Peter	» 6.54 »	» »
» Maribor V.	» 6.52 »	» »
» Št. Ilj v S. g.	» 6.40 »	» »
» Pobrežje	» 5.92 »	pohvalno pismo
» Sv. Janž na D. p.	» 5.30 »	» »
» Maribor III	» 3.20 »	_____
» Radvanje	» 2.97 »	_____
» Jarenina	» 2.77 »	_____
» Ruše	» 2.38 »	_____

Okrožje ima 25 odsekov. Tekmam so se odtegnili naslednji: Maribor II, Sv. Miklavž, Hoče, Slivnica, Fram, Limbuš, Sv. Marjeta, Sv. Jakob in Št. Jurij ob P. Upamo, da bo v bodoči poslovni dobi število neopravičenih odsekov znatno manjše, ker se bo okrožje razdelilo zaradi svoje obsežnosti in bo laže posvečalo večjo pozornost vsem odsekom.

Slovenjebistriško okrožje:

FO Studence	dosegel 9.38 točk	veliko diplomu
» Slov. Bistrica	» 7.87 »	» »
» Laporje	» 6.96 »	malo diplomu
» Makole	» 6.43 »	» »
» Poljčane	» 5.35 »	pohvalno pismo
» Črešnjevce	» 4.33 »	_____

Uspehi in udeležba zadovoljiva. Trije odseki niso tekmovali, in sicer: Tinje, Sv. Venčeslav in Sp. Polskava.

Slovenjegoriško okrožje:

FO Sv. Benedikt	dosegel 8.19 točk	veliko diplomu
» Sv. Trojica	» 7.88 točk	veliko diplomu
» Sv. Rupert	» 6.62 »	malo diplomu
» Sv. Anton	» 5.18 »	pohvalno pismo

Čez 50% odsekov tega okrožja se tekem ni udeležilo. Izostali so odseki: Sv. Lenart, Marija Snežna, Sv. Jurij, Sv. Ana, Sv. Bolfenk, vsi neopravičeno. *Soboško okrožje:*

FO Bogojina	dosegel 9.90 točk	veliko diplomo
» Crensovci	» 8.36 »	» »
» Murska Sobota	» 6.15 »	malo diplomo

Okrožje mora skrbeti za poživitev ostalih odsekov. Tekmovali niso odseki: Martjanci, Sv. Jurij v Prekm., Beltinci, Hotiza, Kobilje. Slaba udeležba odsekov škoduje uspehu okrožja.

Iz navedenih uspehov je razvidno, da so tekmujoči odseki tvarino obdelali in dobro odgovarjali na vprašanja. Obsodbe so vredni odseki, ki se tekem zaradi slabe pripravljenosti niso udeležili. Pokazali so, da v njihovih vrstah ni zakoreninjena disciplina.

Na splošno smo z uspehi lahko zadovoljni, ni pa s tem rečeno, da naj bo tudi drugo leto tako. Kakor smo letos dvignili število tekmujočih okrožij in odsekov, tako in še mnogo večji napredek moramo pokazati v prihodnji poslovni dobi. Vse zavisi od delovnih odsekovnih in okrožnih odborov, zato dobro premislite, koga boste postavili na čelo svoje edinice!

ANŽE

Povest. — Norveški spisal Björnsterne Björnson. — Poslovenil Ivan Čampa.

Ko sta se Anže in Elica v mesečni poletni noči drug ob drugem vračala proti šoli, nista bila zmožna, da bi svojo srečo zajela v besede. Pustila sta, da se je narava sama pomenkovala med njima; tiho, svetlo in s čudovito silo je govorila njunim srcem. Toda na povratku s te njune prve poti v poletni noči, tik pred sončnim vzhodom, je Anže dobil načrt za pesem, za katero je bil sicer tedaj preveč nemiren, da bi jo napisal, a jo je pozneje, ko jo je dovršil, nekaj časa vsak dan pel. Glasila se je:

Sem sanjal, da nekoč še velik bom,
a le tedaj, če bom zapustil rodni dom;
kaj kmalu sem na vse pozabil,
le svet me je še v daljo vabil.

Tedaj pogledalo me je deklé brhkó
in nič več nisem mislil na tujino,
odslej sem hrepenel le to edino,
da njení zvezdí bi sledil zvestó.

Sem sanjal, da nekoč še velik bom,
a le tedaj, če bom zapustil rodni dom.
V duhov je blaženo deželo
srce nemudno se povzpelo.

A njeno mi je dopovedalo oko,
da veličine še ne očitujem,
če le velikega se imenujem,
temveč, da človek vedno sem samo.

Sem sanjal, da nekoč še velik bom,
a le tedaj, če bom zapustil rodni dom.
Tak mrzlo se mi tu je zdelo,
da sem le životaril neveselo.

Ko sem zagledal njo in mi ljubav
v pogledu njenem je prišla naproti,
spoznal sem, da sem bil v veliki zmoti,
in blagoslova sem le v njej iskal.

Zdaj je sledil še marsikak nedeljski izprehod in za njim še marsikaka pesem. Eno še lahko navedem:

Kako to prišlo je, ne morem dojeti,
saj to se na lepem ne more spočeti;
okrenil mi v srcu se potok poskočni
nenadno k radósti je reki mogočni,
ki samozavestno hiti proti morju.

Tak nekaj le ima na sebi življenje,
ki tega privablja, ki mu hrepenenje
je dalo moči in srce občutljivo,
da strah in nevarnost in bol nelzrekljivo
objema z veseljem kot lepa darila.

Če res mi življenje pošilja pozdrave,
kot z d a j sem prejel jih, tak sladke, sanjave,

potem prav gotovo le božja mi sila
je blaženstva zvrhano čašo nalila
in nežno zdaj vodi me k večnim dobrinam.

Toda nobena ni morda tako iskreno izpovedovala Anžetove hvaležnosti kot naslednja:

Ta moč, ki mi dala preprosto je petje,
mi dala je tudi, da bol in naslada
kot dež in kot rosa na srce mi pada,
ko duša kipi, valovi v mladoletje.

Nobena nesreča
v obup me ne spravi,
saj prava mi sreča
je spev o ljubavi.

Ta moč, ki mi dala preprosto je petje,
me z vsem, kar sem želel, je trdno zvezala,
zato me pa vedno v tujino je gnala,
da tam morda našel bi toplo zavetje.

Saj m o r a l a mlada
je duša v daljavo;
zdaj našla znenada
ljubezen je pravo.

Ta moč, ki mi dala preprosto je petje,
me z vero je trdno vsega prepojila,
da v srcu dokaj mi bo pesmi vzbudila,
še prej kot ospè mi jesensko se cvetje.

O kaj se to pravi,
kako to lepó je
o zvesti ljubavi
prepevati v dvoje!

SESTNAJSTO POGlavJE.

Bila je jesen in ljudje so začeli pospravljati poljske pridelke. Ponoči in zjutraj je deževalo, med dnevom pa se je zjasnilo in zrak je bil tako topel kot poleti. Čeprav je bila sobota, je vendar drselo mnogo čolnov proti cerkvi. Moški so bili v narodnih nošah in ženske, ki so sedele spredaj in zadaj, so razpele rdeče dežnike, da bi se branile soncu. Toda še mnogo več čolnov je veslalo proti ravniku, da bi potem od tam v urejenem sprevodu veslali proti cerkvi, kajti Andrej Milavec je za danes pripravil svoji hčerki Elici svatbo z Anžetom Završkim.

Vsa vrata so bila na stečaj odprta, ljudje so se gnetli ven in noter, otroci s poticami v rokah so vsi v strahu, da ne bi pomazali svojih novih oblek, postajali po borjaču in drug drugega tuje ogledovali. Neka stara ženska je sama sedela na stopnicah pri kašči; bila je Marjeta Završka. Na roki je imela velik, srebrn prstan, ki je imel na zgornji strani več majhnih prstanov; nanj je od časa do časa pogledovala. Dobila ga je od Matica tisti dan, ko je kot nevesta stala z njim pred oltarjem in ga od tedaj ni več nosila.

V hiši so bile kuharice in oba mlada vojača, nadučiteljev sin in Eličin brat, ki so neprestano hiteli sem in tja in pridno natakali svatbenikom, ki so se polagoma zbirali. Gori v Eličini sobi sta bili nadučiteljeva gospa in Matilda, ki je nalašč zato prišla iz mesta, da bi okrasila nevesto; to sta si bili namreč obljubili druga drugi še v otroških letih. Anže pa je stal črno oblečen in v beli strajci, ki jo je bila Elica sama sešila, spodaj pri oknu, na katero je nekoč pisala Elica »Anže«. Bilo je odprto; naslonil se je na polico in gledal čez mirno vodo proti cerkvi in šoli.

V veži sta se srečala dva, ki sta se oba vrnila s svojih opravkov, prvi od pomóla, kamor je bil šel, da uredi sprevod čolnov za v cerkev. Bil je v črni obleki in njegov beli ovratnik se je dobro prilagal njegovemu jasnemu obrazu in svetlim, dolgim lasem; visoko čelo je bilo spokojno in okrog ustn mu je igral nasmeh. Bil je Andrej. Srečala sta se z neko ženo, ki je pravkar prišla iz kuhinje. V prazniški obleki je bila, visoka in vitka in samozavestno in brez naglice je stopila čez vrata; ko sta se srečala z Andrejem, je obstala in potegnila usta nekoliko na stran. Bila je Neža, njegova žena. Oba sta imela nekaj reči, kar se je videlo že po tem, da sta oba obstala. Andrej je bil v večji zadržki kot Neža; bolj in bolj se je smejal, toda prav njegova velika zadrega mu je priskočila na pomoč, ko je brez nadaljnega krenil proti stopnicam in dejal: »Bi šla morda z menoj.« In je šla. Tukaj sta bila v podstrešni sobi prav sama, a Andrej je kljub temu zaprl vrata in se obotavljal precej dolgo. Ko se je slednjic okrenil, je stala Neža pri oknu in gledala ven. Andrej je iz notranjega žepa potegnil stekleničico in majhno srebrno čašo. Hotel je natočiti svoji ženi. Toda ona se je obrnila v kraj, če-

prav jo je zagotavljal, da je vino, ki mu ga je poslal župnik. Radi tega je pil sam, čeprav jo je še ponovno silil, ne da bi kaj dosegel. Nato je steklenico zamašil in jo s čašo vred spet vtaknil v notranji žep in sedel na skrinjo. Videti je bilo, da se mu očitno stуди, ker njegova žena ni hotela piti z njim.

Večkrat je glasno šel po sapo. Neža, ki je stala tik pred njim, se je z roko opirala na polico pri oknu. Andrej je imel nekaj na srcu, a zdaj mu je bilo še teže povedati kot prej. »Marjeta«, je začel, »tudi tebe obhajajo danes iste misli kot mene.« — Tedaj je slišal, kako se je prestopila na drugi konec okna in se spet naslonila na komolec. — »Oh saj, saj veš, kaj mislim. — Oba naju je ločil, on sam; — mislim sem, da bo to trpelo samo do poroke, a je dalj.« Slišal je, da je glasno zadihala; videl je, kako se je spet premaknila, vendar ni mogel zadeti njenega obraza. On sam je moral izvojevati v sebi tako hud boj, da si je moral z rokavom obrisati čelo. Po dolgem bojevanju je znova začel: »Danes sva sprejela v hišo njegovega sina, ki je lep in priljuden, in sva mu dala najino edino hčer. — Kaj deš, Neža, k temu, da bi tudi midva obhajala danes svojo pravo poroko?« — Njegov glas se je tresel in kašljal je. Neža, ki se je nemirno premikala, si je spet z roko podprla glavo, rekla pa ni nič. Andrej je dolgo čakal; slišal jo je, da stoka, a ni dobil nobenega odgovora in zdaj tudi sam ni imel povedati nič več. Ozrl se je kvišku in bil zelo bleđ, kajti ona se tudi z glavo ni obrnila k njemu. Tedaj je vstal. V istem trenutku je rahlo potrkal na vrata in nežen glas je vprašal: »Greš zdaj, mati?« Bila je Elica. V glasu je bilo nekaj, kar je Andreja nehote nagnilo, da je obstal in nehote moral pogledati proti Neži. Tudi Neža se je prav tako ozrla; pogledala je proti vratom in njen pogled je zadel bleđo Andrejevo obličje. »Greš zdaj, mati?« je zunaj vprašalo v drugo. — »Ja, zdaj grem!« je z zlomljenim glasom dejala Neža in z odločnimi koraki stopila proti Andreju, mu podala roko in krčevito zajokala. Obe roki sta se tesno sklenili; obe sta bili zdaj stari, a držali sta se krepko, kot bi imeli dvajset let. Še sta bili sklenjeni, ko sta šla proti vratom; in ko se je takoj nato spustil svatbeni sprevod proti pomolu in je Anže dal Elici svojo roko, da bi šla prva, je Andrej, ki je to videl, proti vsem običajem prijel za roko svoje žene in smehljaje se šel za njima, medtem ko jim je sledila Završka Marjeta samotna in sama. Andrej je bil ta dan zelo razpoložen; sedel je in kramljal s čolnarji. Eden izmed njih, ki je ogledoval pečine v ozadju, je menil, da je vsekakor čudno, da morejo biti porasle celo tako strme skale. »Rastlina mora rasti svojo pot, pa naj hoče ali ne,« je dejal Andrej in pregledoval svatbeni sprevod, dokler ni njegov pogled spokojno obvisel na poročnem paru in na njegovi ženi; »kaj takega ni pred dvajsetimi leti nihče dejal!« je rekel sam pri sebi.

Konec.

Iz kraljestva narave

Dr. Maks Wraber:

Sadjarjeva zima

Naše sadjarsko leto je pri koncu. V dvanajstih mesečnih pogovorih smo obravnavali sadjarska opravila skozi vse leto in spoznali, koliko dela in skrbi je treba, preden dozori sad, ki poplača sadjarju trud. In še je toliko raznih činiteljev, ki odločajo o sadni letini in ki lahko uničijo ves uspeh sadjarjevega prizadevanja. Tudi sadjar čuti in se zaveda, da je nad njim neka višja sila, ki daje soncu vzhajati in dežju deževati in vsemu življenju rast... Zato pošilja proti nebu zaupno prošnjo za blagoslov svojemu delu. — Naši mesečni razgo-

vori so prinašali najvažnejše sadjarske nasvete, ki naj jih pozna in se po njih ravna vsak umen sadjar. Ti nasveti ne veljajo samo za eno leto, marveč za vsako; zato naj spremljajo naše sadjarje tudi v bodočem letu in jim nudijo čim več koristnega pouka in gmotnega dobička.

Zima je tukaj in z njo je prišel čas počitka od naporenega vsakdanjega dela, ki nas je priganjalo od zgodnje pomladi tja v pozno jesen, dokler ni bil sadni pridelek spravljen in predelan ali vnovčen. Čas zimskega oddiha naj sadjar izkoristi v svoj

telesni in duševni blagor. Prebira naj pridno sadjarske in splošno kmetijske spise, da pomnoži in izpopolni svoje strokovno znanje. Koristne nauke in nasvete naj primerja s svojim delom in svojimi izkušnjami. Odkrito naj si prizna, v čem je bilo dosedaj njegovo delo pomanjkljivo ali pogršeeno in zakaj. Le s takšnim učenjem in razmišljanjem si bo pridobil dragocenega znanja, ki je tako zelo potrebno in več vredno nego ves dobiček od bogate sadne letine.

Čas zimskega počitka pa seveda ne pomeni popolnega brezdolja. Dober sadjar ne sme zanemarjati važnih zimskih opravil v sadovnjaku, skrbno pa naj tudi nadzira kleti in sadne shrambe. V sadovnjaku je zimski čas najugodnejši in najuspešnejši za splošno zatiranje vsakovrstnih sadnih škodljivcev. Čim temeljiteje izvršuješ pozimi delo uničevanja sadnih zajedalcev, tem manj posla boš imel spomladi in poleti s pošameznimi vrstami škodljivcev. To delo pa je tesno povezano s splošnim oskrbovanjem sadnega drevja čez zimo. Nadaljuj torej tudi v decembru in skozi vse zimske mesece z opravili, ki so bila nasvetovana za prejšnji mesec in zlasti v začetku tega letnika »Kresa«. Svoje sadjarsko orodje (strguljo, žično ščet, škarje, sekuro, nož, žagico) imej stalno pri rokah in skrbi, da temeljito opravijo svoj posel obrezovanja, redčenja in snaženja sadnega drevja. Večje rane, ki jih je zadalo drevju sadjarsko orodje, zamaži s cepilno smolo. Pripravi pa si tudi dovolj arborina za brizganje (8—10%) in mazanje (12—20%), ko je drevo dobro očiščeno. Tudi gostega apnenega beleža, ki mu primešaš nekoliko goveje krvi in kravjeka, naj ti ne manjka. Raznih sadnih zajedalcev nikdar ne moremo zadeti bolj v živo in jih zatirati uspešneje kakor sedaj pozimi, ko imajo svoja zimska skrivališča v lahko pristopnih delih drevesa in ko so radi mraza in razvojnih oblik (jajčeca, bube) negibljivi. — Po vejicah in poganjkih bomo našli obročke v obliki prstana, sestavljene iz jajčec prstaničarja. Po drevju bodo visela tu pa tam vrečasta gnezda, ki v njih prezimijo stotine gosenic zlatoritke. Po deblih pa najdeš pri skrbnem pregledu legla gobavca, podobna koščkom kresilne gobe. Gosenice teh metuljev narejajo spomladi in poleti znatno škodo na sadnem drevju, ker se hranijo z listjem. Na mladikah mladega drevja najdemo jajčeca listnih ušic; pod lubjem prezimujejo lubadarji in krasniki, v mahu, lišaju in razpokah drevesne skorje pa se skrivajo ličinke zavijačev, cvetožeri in drugi škodljivci. — Ni

ga skoro sadnega škodljivca, ki mu pozimi ne bi mogli na ta ali oni način priti do živega. — Kadar pada moker sneg, ga pridno stresajte z drevja, da ne polomi vej in vrhov. Kadar hudo zmrzuje in se naredi na snegu trda skorja, postane zajec sadnemu drevju posebno nevaren. Ogledana debela je treba zamazati s cepilno smolo. — Podali smo samo nekaj glavnih migljajev za sadjarsko delo pozimi. Že ti nam pričajo, da je zima tisti čas, ko polagamo glavne temelje umni sadjereji in ko si zagotavljamo najboljše pogoje za dober sadni pridelek.

Dodatno hočemo govoriti še o nekaterih notranjih boleznih sadnega drevja. V avgustovski številki »Kresa« smo govorili o pojavu smolike (gumoze), raka in ožiga ter razmotrivali o vzrokih, zunanjih znakih in načinu zdravljenja teh pogostih in nevarnih notranjih bolezni. Danes hočemo spoznati na isti način še nekatere druge notranje bolezni, ki napadajo sadno drevje.

Na jesen opazimo včasih, da je sadje puhlo ali stekleno. Puhlost sadja se pojavlja posebno rada pri debelih jabolkah nekaterih vrst z mehkim mesom (n. pr. Harbertove renete), zlasti še na mladih drevesih. Pod kožo se pojavljajo v mesu puha, rjava mesta, ki se polagoma razširijo na ves plod in ga napravijo neporabnega ali vsaj manj vrednega. To bolezen pospešuje močna zemlja, bogata z dušikom. Pri gnojenju moramo biti torej previdni in gnojiti takemu sadnemu drevju bolj z apnom, s kalijem in fosforno kislino nego z dušikom (gnojnica, hlevski gnoj). — Steklenost plodov je redkejša bolezen, ki se pojavlja večinoma le pri prvih plodovih mladih dreves. Plodovi postanejo deloma ali popolnoma stekleni, t. j. trdi in prozorni kakor steklo. Vzrok tej napaki je najbrž v preobilni vodi, torej ravno nasprotno nego pri puhlosti. — Vodenica je bolezen, ki se javlja v tem, da poganja drevo vedno iznova vse polno novih, vodenih, bledolistnih mladik, ki pozimi rade pozebejo, kar ima zopet za posledico tvorbo novih vodenih poganjkov. Prekratka rez pri obrezovanju drevja naravnost izziva to bolezen, pospešuje pa jo mokra, težka, slabo prezračena zemlja. Takšno zemljo je treba prekopatiti, pognojiti z apnom in prenehati z rezjo za nekaj časa, pa bolezen navadno izgine. — Zlatenica, ki se javlja v bledorumeni barvi listja in ki močno škoduje rodovitnosti sadnega drevja in tudi njegovi rasti, ima kaj različne vzroke, kakor: pomanjkanje hrane in snovi železa za tvorbo klorofila, stoječa voda, pomanjkanje vlage, preobilna hrana (drevo blizu gnojšč, pre-

globoko sajenje, neugodna podlaga za ce-piće (n. pr. Kutina za nekatere vrste hrušk) itd. Vzroki so včasih prav nasprotni, ve-činoma pa v koreninah. Enako je seveda tudi zdravljenje kaj različno: Stoječo vo-do je treba odpeljati, pomanjkanju vode odpomoci z zalivanjem z vodo ali s teko-

čim gnojem, pregloboko sajeno drevo pre-saditi plitkeje, pomanjkanje snovi za tvor-bo klorofila (listnega zelenila) odstraniti z dovajanjem zelene galice v obliki raztopine ali zdrobljene v prah, ki ga zakopljemo v zemljo.

Iz kraljestva lepote

Fr. Jesenovec:

Izbrana poglavja iz pesništva

XII.

PESNIŠKI UKRASI.

V zadnjem poglavju iz tega cikla obrav-nov besedne umetnosti naj omenim nekaj najznamenitejših pesniških ukrasov. Pesnik namreč ne govori preprosto ali prozaično kot mi v vsakdanji dnevni govorici, ampak zelo rad olepšava svoj govor s posebnimi ukrasi, s posebno poetično ali pesniško ra-bo posameznih besed in celih besednih zvez. In teh hočem nekaj naštetati.

1. **Tropus ali zamenjava besed.** Že v na-vadnem življenju večkrat rabimo besede v prenesenem pomenu, n. pr.: **skeleča misel.** Vsak od vas ve, da je 'misel' poj-movno ime, ki ne more skeleti niti ne more prizadevati kakršnega koli drugačnega občutka. Skeli lahko samo rana, torej govo-rimo o **skeleči rani.** Ker pa tudi misel de-luje na nas tako kakor skeleča rana (če je misel zlobna, hudobna ali kaj podobnega), jo imenujemo tudi **skeleča misel.** Ta prenos izraza skeleč od skeleče rane, kjer je popol-noma opravičen, na skelečo misel, kjer po svojem bistvu ni opravičen, imenujemo **metafora.** Če pa en izraz zamenjamo z dru-gim, nastane **metonimija.** Metonimija je n. pr. stavek: V hlevu je pet repov. Beseda 'repov' stoji tukaj namesto pet 'krav', ven-dar me vsak razume, čeprav pravim, pet repov. Pogosto slišite izraz 'Pa mirna Bosna'. Bosna kot dežela, kot mrtva pri-roda, ne more biti mirna ne nemirna glede uporov. Tu mislimo na ljudi, ki tam pre-bivajo, torej bi se pravilno glasilo stavek: 'Pa mirni Bosanci'. Tudi raba besede Bosna je metonimija. **Metafora in metonimija sta dve vrsti tropa.**

2. **Ukrasni pridevek ali epiteton órnans.** V navadni govorici pravimo: polje, zarja, mati. Pesniku pa je tako kratko izražanje premalo, zato dodá tem samostalnikom zelo

rad tako imenovane **pridevke**, da jih ukra-si, in pravi: **ravno polje, zlata zarja, stara mati.** Tako vidite, je tudi okrasni pride-vek v svojem bistvu **metafora**, zlasti v pri-meru **zlata zarja.** Zarja namreč v resnici ni iz zlata, ampak se samo sveti kot zlato. V narodnih pesmih so takí pridevki zlasti številni, včasih ostanejo kar za **stalno** pri svojih samostalnikih tako, da jih imenu-jemo **stalne pridevke.**

3. **Nagovor ali apóstrofa.** Pesnik rad na-govarja osebo ali tudi predmet, ki ga v pesmi opeva, ne da bi pri tem ločil žive stvari od neživih. Primer iz Gregorčičeve Soči:

Oj drago oljkovo drevo,
pozdravljam te srčno, srčno!

4. **Anáfora, epifora in anadiplóza.** Pes-nik rad ponavlja besede v verzu. Če to stori na začetku verza, nastane **anáfora**; če na koncu verza, nastane **epifora**; če pa na kon-cu prvega in na začetku drugega verza po-novi isto besedo, nastane **anadiplóza.** Pri-mer **anáfore** iz Župančiča:

Imeli smo ljudi — v poljani cvet,
imeli smo jih — vrhu gore hrast,
imeli smo jih — dali smo jih vam.

5. **Primerjava ali komparácija** je zelo pri-ljubljen ukras. Gotovo ga vsi poznate že iz narodnih pregovorov in rekov. Komparaci-ja temelji na besedah za primerjanje: tak — kak, takšen — kakršen, tako — ka-kor, toliko — kolikor itd, n. pr.: Človek to-liko velja, kolikor jezikov zna. — Kakr-šen pastir — takšna čreda. Primer kompa-racije iz Prešernovega Uvoda h Krstu pri Savci:

Ko(t) se neurnik ob povodnji vlije,
iz hriba strmiga v doline plane,
z derečimi valovami ovije,
kar se mu zoperstavi, se ne vgane
in ne počije préd, de jez omaga:
tak vrže se Valjhun na nekristjane.

Poseben način komparacije je znan narodni pesmi. Tam pove pesnik najprej neki predmet A, potem ta predmet zanika, da to ni A, ampak je predmet B. Tak primer iz slovenske narodne Pesmi Mlada Breda:

Al meglica je od vodice?
 Al meglica je od gorice? Ali je A?
 Al oblak je toče hudourne?
 Izpod neba zgnan od sile burne?

Ta meglica ni ne od vodice, Ni A.
 ta meglica ni ne od gorice,
 tud oblak ni toče hudourne,
 izpod neba zgnan od sile burne:

to je sapa turških konj meglena, To je B.
 ki jih polna je steza zelena.

6. Pomanjševalne oblike ali deminutiva so tudi zelo priljubljen ukras zlasti v narodnih pesmih. Nastanejo na preprost način s tem, da navadnim oblikam pridenem obrazilo -ica: roka - ročica, sablja - sabljica, trata - tratica, Alenka - Alenčica itd. Primer iz Mlade Brede:

In po ravnem polju proč zdrčijo,
 da se dela gosta mi meglica,
 oj meglica, turških konj sapica.

7. Ponavljanje besed, stihov ali celó daljših odstavkov je tudi priljubljen ukras pri narodnih pesmih. Tako so na primer zlasti znani verzi, ki se ponavljajo v srbohrvatskih narodnih pesmih:

Bože mili, čuda velikoga.

8. Refren ali odpev je posebne vrste ponavljanje ali odpevanje verzov. Pogosto se namreč za vsako novo kitico ponavljajo verzi eni in isti skozi vso pesem. Refrene smo spoznali že pri gazeli (n. pr. »mojiga imena«.)

9. Akrostihon je posebne vrste ukras, da pesnik sestavi iz začetnih črk posameznih verzov kako priljubljeno ime ali kak pregovor ali kaj podobnega. Akrostihoni so zlasti priljubljeni pri sonetih (omenili smo že Prešernov akrostihon v magistralu: »Primicovi Julji«.)

10. Govorniško ali retorično vprašanje. Pesnik ali govornik pogosto postavitva namesto navačnega pripovednega stavka vprašalni stavek, na katerega pa ne pričakujeta odgovora, pač pa z njim dosežeta mnogo večji uspeh, kakor bi ga dosegla z navadnim pripovednim stavkom. Primer iz Aškerca:

Morete mi, rože razodeti,
 kaj sirote delamo na sveti?

11. Hipérbola ali pretiravanje je posebno značilen ukras za preprosti govor in za narodne pesmi. N. pr.:

Za gradom teče rdeča kri,
 da b' gnala mlinske kamne tri.

(Konec.)

Med člani fantovskih odsekov

FANTOVSKI ODSEK BREŽICE

Tudi mi Posavčani se moramo oglasiti v »Kresu«, da ne boste mislili, da nas ni, in mogoče celó, da nimamo fantovskega odseka. — Odsek v Brežicah obstoji od 1. 1937.

Preživljali smo težke čase ob ustanovitvi in tudi pri razvoju. Velika ovira je pa tudi da se ne moremo prav razvijati, ker nimamo lastnih prostorov. Za vse delo imamo le dve sobici, in to pri oo. frančiškanih,

Poroka v Brežicah.

kjer imamo skupno s cerkvenim pevskim zborom v uporabi te prostore, torej tudi za telovadbo, predstave itd. Mučno je to delo v teh prostorih. Pa vztrajamo. Naš dom se gradi, in upamo, da se bomo letos zadnjič tako stiskali, kajti računamo, da bo naš velik dom, ki bo v ponos Posavju, zlasti pa našemu odseku, bograjzen prihodnje leto. Potem, dragi bratje — bralci »Kresa«, boste videli naše delo!

Članstvo se stalno veča. Neročnikov za »Kres« je poskočilo od 6 na 25. Priredili smo Miklavžev večer v gostilniškem prostoru. Pa kljub temu je bil zelo dobro obiskan in nad vse zadovoljiv. Odsek oz. člani imamo 7 krojev, s temi se udeležujemo vsakoletnih proslav: procesij, rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., dne zedinjenja 1. decembra itd. Kar vsi smo se s prijatelji in podpornimi člani udeležili tabora v Mariboru. Udeležencev je bilo iz Brežic okrog 100. Precej tudi v Novem mestu in Bizeljskem ter na kongresu KK. Imeli smo v letu troje tekem, in sicer prosvetne, mladčevske in lahkoatletske. Moramo se pohvaliti, da smo že tako napredovali, da smo si priborili pri prosvetnih tekmah »veliko diplom«, kar je za ta odsek, ki je moral iti čez toliko ovir, nadvse razveseljivo.

V prijetno dolžnost si pa štejemo tudi, da javnosti oz. našim bratom povemo dogodek, ki smo ga doživeli v Brežicah 25. junija t. l. in je bil edinstven v tem okraju. Poročila sta se dva naša kulturna delavca, načelnica deklíškega krožka sestra Marijanka Levakova s članom odseka radiotelegrafistom Havelkom Jožetom, bratom preds. okrožja. Dan 25. junij je bil res lep. Na večer pred poroko so člani FO zapeli nevesti in ženinu v slovo nekaj lepih slovenskih pesmi. Gospod gvardijan Jenko Ernest — duhovni vodja — je pa napravil lep poslovilni govor svojemu članu. Drugi dan je bilo za njiju pripravljeno presenečenje. Ko se pripeljejo avtomobili pred cerkev, sta oba kar obstala od ginjenosti. Pred vhomom v cerkev so čakali v krojih zastopniki fantovskega odseka in zastopnice deklíškega krožka. Članica sestra Babičeva je stopila pred svojo načelnico ter se v lepih besedah poslovila od nje in ji izročila lep šopek. Poslovil se je tudi brat Ogorevc od svojega brata. Prizor je bil tako ganljiv, da je redko katero oko ostalo suho. Spremili so ju tudi v cerkev in stali kot stražarji na vsaki strani pred oltarjem. Še bolj je pa bil ganljiv odhod iz cerkve. Ko sta stopila iz cerkve, so jima bratje in sestre v slovo podali roke. Nato sta stopila v avto, zadonelo je še povelje »mirno«, »pozdrav na desno« in nova poro-

Mladi učenjak — že bere katoliški list.

čenca sta se odpeljala. — Preselila sta se v Ljubljano, kjer jima želimo mnogo sreče in božjega blagoslova. — Bog živi!

FANTOVSKI ODSEK NA JEZICI

Fantovski odsek na Jezici je skupno z Dekliškim krožkom ter Katoliškim prosvetnim društvom proslavil 9. julija t. l. 30-letni jubilej. Ob naklonjenosti vremena ter vsega ježenskega občinstva je prireditev dopoldne kakor popoldne dobro uspela.

27. septembra in 25. oktobra t. l. smo se na fantovskih večerih poslovili od bratov: Presetnika Franceta, Hočevarja Marjana, Rotar Jožeta in Cundra Jožeta. Prijetno so jim zveneje poslovilne besede br. predsednika: »Našo lepo in ljubljeno župnijo boste morali zapustiti in oditi tja, kamor vas kliče kralj in domovina. Le z jekleno voljo boste lahko ostali zvesti našim vzvišenim idealom: Bogu, narodu in državi. Vse nauke, katere ste slišali na naših sestankih, boste morali praktično uporabiti. Dočim ste bili dosedaj v naši družbi z lahkoto zvesti našim idealom, bo v novem poklicu med mnogimi pokvarjenimi tovariši, ki jim je

kvanta jutranja molitev in kletev za kratak čas, večkrat treba veliko samopremagovanja ter trdne volje za uravnanje po naših načelih. Na Boga, ki je naš najvišji, najplemenitejši in poslednji cilj, nikdar ne smete pozabiti. Iz duše naj vam ob težkih prillkah privre molitev k Bogu. Zavedajte se vedno in povsod, da ste sinovi slovenskega naroda. S svojim vedenjem in govorjenjem ne smete delati nečasti in sramote Slovincem. Spomnite se večkrat na nas v odseku in na svoje domače. Držite vedno zvezo z domačimi in z nami po edino mogoči zvezi s pismi. Vojaška suknja je za vsakega fanta ponos, obenem pa je tudi velika nevarnost za fantovo bodočnost. Prosim vas: Od tam nam ne prinesite vsakdanjih kvant, četudi jih boste morali poslušati po stokrat na dan. Naj vas ne tolaži izgovor mnogih, »saj tudi drugi niso nič boljši«. Vi morate ostati to, kar ste sedaj,

to je verni katoliški slovenski fantje. Pri izbiri prijateljev bodite previdni. Izmed številnih tovarišev boste lahko našli par iskrenih prijateljev. Če vam je le mogoče, se udeležujte tudi nedeljske sv. maše. Včasih vam bo težko pri srcu, vendar ne obupavajte nikdar. Vedite, da je že mnogo fantov preneslo še več bridkosti in žalosti, pa so si svoj značaj s tem le še bolj utrdili. Čas celi rane. Z vsakim dnevom bo bliže vaša vrnitev v domače kraje. Biti morate tudi dobri vojaki. Naša lepa domovina bo potrebovala hrabrih borcev. Vaše službovanje v vojski naj bo le preizkušnja v naših načelih. Da bi to preizkušnjo v lepem in zadovoljnem vojaškem življenju častno preživeli, vam iz srca želim. Po svoji odslužitvi pa se kot zreli možje zopet vrnite pod okrilje ježenskega fantovskega odseka. Do tedaj pa naj vas Bog živi!«

Tajnik: Dovč Janez.

Novе knjige

Sveto pismo novega zakona. Drugi del: Apostolski listi in razodetje. Drugi natis. Priredili dr. Jere, dr. Pečjak, dr. Snoj. Ljubljana 1939. Založil škofljski ordinariat. — Za prvim delom, ki je vseboval evangelije in apostolska dela, je pred kratkim izšel drugi del priročne izdaje svetega pisma. Izdaja je namenjena najširšim slojem, zato je na vseh mestih opremljena z vsemi potrebnimi pripombami in razlagami, kakor to zahteva sv. Cerkev. Knjižica vsebuje tudi

primeren uvod, zadaj je pa seznam beril in evangelijev na posamezne nedelje in praznike v cerkvenem letu. Sveto pismo je najlepša in znamenitejša knjiga na svetu. Zato je prav in potrebno, da smo tudi Slovenci dobili to sveto knjigo v tako lepi priročni izdaji in za tako nizko ceno. Kdor le količkaj more, naj jo kupi, saj je jasno, da mora biti ta knjiga vseh knjig tudi stalni in zvesti spremljevalec vsakega katoliškega fanta med Slovenci! Toplo priporočamo.

FO na Ježici ob tridesetletnici.

Miroslav Adlešič, Naravoznanstvo in svetovni nazor. 1939. Pri Jugoslovanski knjižarni v zbirki Kosmos. — Pričujoča knjiga je rezultat predavanj v ljubljanskem radiu in v Prirodoslovnem društvu. Knjiga hoče biti poljudno znanstvena, da bi v preprosti besedi posredovala manj učenim ljudem naj-novejše odkrite skrivnosti v kraljestvu ved. Taka knjiga pa je zmerom pred zelo težko nalogo. Govoriti mora o težkih in globokih znanstvenih stvareh, a jih obenem prikazati preprostemu človeku na kar najbolj jasen in dvoumljiv način. Prav to pa je včasih izredno težko, če ne celo nemogoče. Ravno najnovejša relativnostna teorija in pa naj-novejši nauki o zgradbi atoma sta dve taki stvari, pri katerih kaka ponazarjanja in slike nimajo pravega pomena. Brez ponazarjanja in slik je pa težke stvari poljudno znanstveno naravnost nemogoče obravnava-ti. S tem smo pa obenem povedali, da je vrednost takele knjige, ki hoče biti umljiva preprostemu človeku v zelo težkih znanstvenih problemih, zelo dvoumljive vrednosti. Gotovo je bolje, da govorimo o znanstvenih stvareh samo na znanstven način, sicer delamo znanosti preveliko silo, če jo hočemo natezovati na prikazovanja, ki se jim prav malo ali skoro nič ne prilagajajo. In tako se je pisatelju zgodilo, kar je povsem naravno, da je s svojo knjigo ostal na pol pota, hočem reči, da knjiga za znanstveno izo-braženega človeka ne pomeni skoro nič, ker pač ni strogo znanstvena, za preprostega človeka, kateremu je kot poljudno znanstveno delo v prvi vrsti namenjena, je pa mnogo, mnogo pretežka in nedostopna. Knjiga naj bi govorila o naravoznanstvu in svetovnem nazoru, ki naj bi iz stanja današnjega naravoznanstva sledil. Toda drugemu delu, namreč zgradbi človekovega svetovnega nazora s stališča današnjega stanja znanosti po svetu, je posvečenih komaj pet, šest strani, vseh drugih dve sto strani pa obsega znanstveno razlago posameznih teorij in hipotez. To nam je vsekakor v dokaz, da si svetovnega nazora brez božjega razodetja tudi današnji človek ne more zgraditi. In prav ta stvar je v knjigi nekoliko premalo razvidna in poudarjena.

Ljudski oder VII. letnik 1939-40, št. 1. Izšla je prva številka Ljudskega odra za leto 1939-40. Na uvodnem mestu poudarja urednik načela novega gledališkega gibanja na Slovenskem. Dalje se zbornik spominja 150 letnice prve slovenske gledališke predstave; Linhartove Županove Micke iz leta 1789. Igre v tem zvezku so predvsem posvečene jesenskemu času do adventa. Tako prinaša zvezek igro Življenje za Kristusa Kralja v petih podobah, namenjeno za praznik Kristusa Kralja. Dalje sledi misterij v enim dejanju Smrti ne ubežiš, primerno za mesec november. Potem prinaša zbornik krasne slike o igri o Kraljestvu božjem s stadiona z dne 29. julija 1939 kakor tudi nekaj slik k Petančičevi igri Kuga, ki jo je dramaturg posnel po Meškovi knjigi Črna smrt. Igro so igrali 5. avgusta 1939 ob sedemstoletnici ptujskega mimoritskega samostana pred minoritsko cerkvijo v Ptuj. Sledi Petančičeva igra špiritisti, katere prvo dejanje je priobčeno v tem zvezku. Igra nam bo kazala važno vprašanje sedanjih dni: kaj se godi z dekleti, ki pridejo z dežele v mesto in tam služijo po najrazličnejših gostilnah in barih. Ob koncu je več nasvetov o uprizoritvi igre, članek o narodnih plesih in igrah, ocena igre »O kraljestvu božjem«. Na novo je uvedeno poglavje o lutkarstvu, kakor tudi o zvočni igri in o filmih. Tako je Ljudski oder v novo sezono stopil zelo prenovljen in pomnožen glede na vsebino. Vodi bo naše igralske družine po naših prosvetnih domovih po novih načelih o igranju v smislu občestva in farne skupnosti. Zbornik vsem igralskim družinam po naših prosvetnih domovih prav toplo priporočamo.

Dve knjižici. Za praznik angelov varuhov je na Rakovniku izšla knjižica št. 141 z naslovom Angelček varuh moj... Knjižica obravnava katoliško dogmo o angelih, o dobrih in zlih duhovih in še posebej o angelih varuhih. Ob koncu slede naše dolžnosti do angelov varuhov. — V knjižici št. 142 pa je pod naslovom »Ob reki smrti« govori o doživljajih med Indijanci. Knjižica izzveni ob misijonski nedelji v klic: Misijonarji kličejo na pomoč! F. J.

Urednikovi pomenki

C. F. v Slovenski Bistrici. — Prejel sem Tvojo pesem »Krizantemik«, ki si želel, naj jo priobčim v novembrski številki našega

lista. Toda prejel sem jo mnogo prepozno, namreč šele tam sredi oktobra. Mnogokrat sem že prav na tem mestu opominjal vse-

sodelujoče, da je treba že prvega prejšnjega meseca, v temle primeru torej že prvega oktobra, poslati snov, ki naj bi bila objavljena že v prvi prihodnji številki »Kresa«. — Sicer pa pesem »Krizantemi« ni prišla nič prepozno, kajti tudi če bi bila prišla prej, bi je ne mogel objaviti, ker za tisk nikakor še ni zrela. Pesem ima zelo slabe rime, ni izdelana v izrazu. Tudi je zelo razblinjena in razvlečena v stilu. Na jedrnatiji in krajši način se boš moral navaditi izražati svoje misli. Pa tudi vsebinsko pesem ni popolna, ni dovršena, samo krizantemo opevaš brez kakih globljih misli. Te pa v pesmi morajo biti, sicer postane pesem le prazna, romantična popevka o rožicah in ptičicah, kakršnih lahko vsak dan zakrojiš dolgo vrsto, ne da bi bila le ena med njimi vredna tiska.

Kalin. — Za poskušnjo si mi poslal pesem »Ob Savi«. Napisal si jo v obliki soneta. Pesem je dobra in izdelana v izrazu, v stihih in rimah, a vendar še ni zrela za tisk. Manjka ji namreč nekaj bistvenega — močno osebno doživetje ji ni botrovalo pri rojstvu! Brez osebnega doživetja pa nastane pesem le preveč podobna zgoraj obravnavani pesmi o krizantemi. Namesto tistega osebnega doživetja pa sem zasledil v pesmi močno posnemanje pesnika Jenka ali pa Gregorčiča, kajti v nji je premnogo žalosti in melanholije. Torej še poj, saj ti

verzi kar lepo in gladko teko, samo vsebinsko moraš vsako pesem še napolniti in jo vzeti iz globine svoje duše in svojega srca, da bo iz njega pognala svoje kalí, kakor je lepo zapel Prešeren! Še se oglasi!

J. F. v Novi vasi pri Celju. — Prejel sem Tvojo »Božično črtico« in pesem »Zapel je zvon«. Pesem je kar dobra, če mi bo le v januarski številki dopuščal prostor, pa jo bom gotovo objavil. Zelo si se popravil v slovenski slovnici, se vidi, da si jo po mojem nasvetu prav zares prijel v roko in jo tudi temeljito začel študirati. Prav je tako, vidiš, že je uspeh tega dela viden. Kar nadaljuj tako, pa bo prav. — Ne morem se pa tako laskavo in pohvalno izreči o Tvoji pričujoči črtici. Ta pa nikakor še ni zrela za objavo. Je kar prevsakdanja, zelo površna, brez kakih pesniških lepot. Veš, tudi lepo delo v prozi mora biti pesniško delo, ne sme biti prozaično, pa čeprav je napisano v prozi! Zato Ti sedaj svetujem, ko si se že precej podkoval v jeziku, sedaj se loti branja naših slovenskih klasikov, kakor Jurčiča, Stritarja, Tavčarja, Kersnika in drugih, da boš počasi spoznal, kaj je slog. Tega se v slovnici ne moreš naučiti. Mnogo beri, da se priučiš načinu lepega izražanja, lepega stila in še drugih lepot lepe besede, besedne umetnosti, če hočeš postati tudi Ti njen svečenik. Ko boš nasvetovano storil, se pa zopet oglasi! Bog Te živi!

Vsem našim fantom, vsem prijateljem in sodelavcem!

Zaključili smo deseti letnik našega fantovskega in organizacijskega glasila. Že na občnem zboru ZFO dne 22. oktobra 1939 smo podali obračun o našem delu v preteklem letu. Novo obleko je dobil naš »Kres«, povečal se je redno v vsaki številki za 4 strani, večkrat med letom še posebej na 28, 32 ali celo na 48 strani, tako da jih je s tole zadnjo številko dosegel kar 328 strani! To je kar lepa knjiga za jubilej, za desetletnico izhajanja. Kot urednik sem vse storil za zboljšanje in za povečanje »Kresa«, kar sem lani obljubil. Pa tudi Vam, fantje, vso čast in zahvalo, da ste v veliki meri storili svoje, kakor sta uprava in uredništvo tudi storila svoje. Fantje, list ste dvignili skoraj za še enkrat večje število, kakor ga je dosegel lansko leto. Zato se obračam najprej zopet na Vas, ko začnjam govoriti o prihodnjem letu. Ostanite predvsem zvesti listu vsi letošnji fantje-naročniki, a obenem imejte za svojo sveto

dolžnost, da za list še agitirate med številnimi našimi prijatelji, ki iz tega ali onega vzroka še zmerom niso naši naročniki! »Kres« bo tem lepši in tem večji, čim več bo imel odjemalcev — naročnikov! Uredništvo in uprava pa bosta tudi v prihodnje storila vse, da bo list ne samo ostal na višini, ki jo je to leto dosegel, ampak da se bo še više dvignil in še lepši postal. — V prihodnjem letu bomo nanovo uvedli v list vrsto verskih člankov o katoliški družini s posebnim pogledom na našega slovenskega katoliškega fanta. Naš čas je pač tak, da moramo svojih verskih poglobitvi posvetiti vse več, kakor smo to storili doslej. Zato bomo tudi prinašali članke načelne vsebine, zlasti članke, ki Vas bodo varovali pred hudo zmoto sedanjega časa, pred komunizmom, ki tudi na Slovensko vse bolj in bolj sili, a se njegovega vdora niti prav ne zavedamo. — Poleg tega bomo v prihodnjem letu objavljali tudi vzgojne članke, kakor

članke o lepem vedenju, o pijančevanju, o preobilnem zauživanju tobaka, o varčnosti, ki nam je tako potrebna prav v sedanjih težkih časih, in še o marsičem drugem. Iz organizacije homo seveda sproti pisali, kar bo v nji zanimivega, novega in za vse njene člane važnega. Tudi bomo nadaljevali z gospodarskimi članki, ki so namenjeni predvsem našim fantom na deželi. Uvodno povest iz dni osvobojenja nam bo napisal mladi pisatelj in pesnik Ivan Čampa, ki je izšel prav iz našega »Kresa« in je letos in lani prevajal prelepo povest Anže. Bo napeto pisana in zelo zanimiva. Dalje Vas bo »Kres« kakor doslej tudi v prihodnje vodil po katoliškem, kulturnem in športnem svetu, sami, fantje, pa tudi glejte, da boste s svojimi številnimi dopisi ostali listu zvesti.

Letos ste prav marljivo pisali vanj iz svojih društev, naj vsaj pri tem ostane tudi v prihodnje! — Pred Vami je zadnja številka letošnjega letnika. Pokažite jo tudi tistim, ki še nimajo »Kresa«, pa jih nagovorite, naj si ga naroče! Oprostite, če med letom ni bilo kaj v redu pri razpošiljanju ali če ni bilo kaj takoj objavljeno, kakor ste želeli. Saj v življenju nikjer ni vse popolno! Zato ostanite prav vsi listu zvesti in še novih naročnikov pridobite! Ravno sedajle okrog novega leta je zelo primeren čas za nabiranje! Storite dolžnost do »Kresa« in do svoje fantovske organizacije! Bog živi! Na delo za naše fantovsko in organizacijsko glasilo — »Kres«! Vsak katoliški slovenski fant ga mora imeti! Na svidenje v prihodnjem letu 1940!!!

Urednik.

Domača slovenska zavarovalnica je
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani

v lasti palači ob Miklošičevi in Masarykovi c.

Telefon 25-21 in 25.22.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Sloveniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.

VZORNE OPREME

telovadnic, stadionov, letnih telovadišč
in igrišč za deco
izdeluje specialna

TVORNICA TELOVADNEGA ORODJA

J. O R A Ž E M

RIBNICA (Jugoslavija)

Ustanovljena 1881

Največji slovenski pupilarno varni zavod

Mestna hranilnica ljubljska

Stanje vlog Din 420,000.000.--

Lastne rezerve " 28,650.000.--

Dovoljuje posojila proti vknjižbi.

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Izšel je

KOLENDARČEK ZFO za leto 1940

Stane le din 6-

Fantje, segajte po njem!

Naroča se: ZFO Ljubljana, Miklošičeva cesta 7-I.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana - Kočevje - Maribor - Celje

Vloge obrestuje po najvišji obrestni meri

Cenena posojila daje na redno odplačevanje

Za njene vloge jamči Dravska banovina